

Turkuposti

Anna
palautetta
kaupungin
toiminnasta ja
palveluista:
• turku.fi/palaute
• turku.fi/respons

Näyttelijä Sinikka Sokka: "Yleisö tekee kulttuurikaupungin!"

sivu 7

Yrityspalvelujen tilkut kudotaan yhdelle luukulle

sivut 12–13

Kulttuurirannassa rakennetaan kiivaasti

sivu 14

Turku on edelläkävijä kouluruuan ilmasto- vastuullisuudessa

sivu 18

Tänään kotona Timisjärvet arvostavat Varissuon luontoa ja hyviä kulku-yhteyksiä
sivut 4–5

**Joulukaupunki
Turku täynnä
joulun taikaa**

**Katso menovinkit
sivut 24–31**

Pää- kirjoitus.

Kaupunki syntyy kulttuurista

Mikä tekee kaupungista kaupungin? Kaikki se, jolla se erottautuu muista. Menestystarinat perustuvat tekoihin. Pelkällä puheella ei pärjätä kilpailussa, jota kunnat käyvät asukkaista, yrityksistä ja matkailijoista. Jotkut kaupungit ovat nousseet kukoistukseen, kuten Espanjan Bilbao. Moni eurooppalainen kaupunki onkin yrittänyt toistaa Bilbaon ihmettä, turhaan. Merkityksellistä on autenttinen kaupunkikulttuuri – asiat, jotka syntyvät luonnostaan.

Turun investoinnit taiteeseen tarjoavat minulle unelmatehtävän, sillä uskon kulttuurin mahdollisuuksiin elinvoiman, vetovoiman ja hyvinvoinnin lisääjänä. Kulttuurirantaan tulee ainutkertainen esittävän taiteen kokonaisuus – musiikkitalo Fuuga ja Turun Kaupunginteatteri. Kivenheiton päässä avautuu laajennettu ja peruskorjattu WAM. Kulttuurirannassa sijaitsevat myös nopeasti kehittyvä Taiteen talo sekä Linnanniemen taidekaupunginosa, jonne odotetaan Historian ja tulevaisuuden museota kaupungin 800-vuotisjuhlan maamerkiksi.

Kulttuurin eloisuus syntyy vahvasta taideverkostosta. Turussa on moninainen ja kovatasoinen taiteen vapaa kenttä. Taideakatemia on antanut ainutlaatuisen kasvualustan myös marginaalista kehittyneille taiteenaloille. Meillä on hyvä syy iloita autenttisesta kaupunkikulttuurista, joka syntyy näkemyksellisten ja ennakkoluulottomien ihmisten yhteistyönä.

En stad föds ur kultur

Vad gör en stad till en stad? Allt det som skiljer den från andra städer. Framgångshistorier bygger på handlingar. Med kallprat kommer man inte långt i den konkurrens som kommunerna har om invånare, företag och turister. Vissa städer har blomstrat, till exempel Bilbao i Spanien. Många europeiska städer har försökt upprepa miraklet i Bilbao, men utan resultat. Det viktiga är autentisk stadskultur – saker som uppstår naturligt.

Åbos investeringar i konst ger mig ett drömjobb, eftersom jag tror på kulturens potential att öka livskraften, attraktionskraften och välbefinnandet. Vid kulturstranden skapas en unik scenkonstighet – musikhuset Fuga och Åbo Stadsteater. Ett stenkast därifrån kommer WAM att öppna nyrenoverat och tillbyggt. Vid kulturstranden ligger också Konstens hus som utvecklas i snabb takt och konststadsdelen Slottsudden där Museum för historia och framtiden förväntas bli ett landmärke för stadens 800-årsjubileum.

Den kulturella livskraften uppstår ur ett starkt konstnätverk. Åbo har ett mångsidigt och högklassigt fritt konstfält. Konstakademien har skapat en unik grogrund även för konstater som utvecklats i marginalen. Vi har all anledning att glädjas åt en genuin stadskultur som skapas genom samarbete mellan visionära och fördomsfria människor.

Anu Laitila, kulttuurijohtaja
Tehtävä: Johtaa Turun kaupungin kulttuurin palvelukokonaisuutta sekä kulttuurin isoja hankkeita laaja-alaisessa yhteistyössä.
Suosikkipaikkani Turussa: Vartiovuori

Samuli Halla:
stigAir

Anna valon lumota!

Valon polku tuo kansainvälistä valotaidetta Turkuun ke–la 6.–9.12. Teokset sekä monipuolinen oheisohjelma kutsuvat ulkoilemaan yhdessä ja löytöretkelle valon maailmaan. Lue lisää Valon polusta sivulta 19.

- turku.fi/valonpolku
- turku.fi/sv/ljusstigen
- turku.fi/en/pathlight

Valta on sinulla.

Mihin sinä käyttäisit 3 miljoonaa euroa?

KUVA: PETTERI MÄNTYSAARI

Asukasbudjetista jaetaan jälleen kolme miljoonaa euroa kaupunkilaisten ehdottamiin tarkoituksiin. Ehdotuksia voi tehdä 30.11.2023 asti Asukasbudjetin verkkosivuilla, joten vielä ehtii!

Seuraa uutisointia myös jatkossa, sillä alkuvuodesta ehdotuksista työstetään tarkempia suunnitelmia ja huhtikuussa äänestetään toteutettavat ideat. Joka vaiheessa on tilaisuus vaikuttaa.

- asukasbudjetti.turku.fi

Urbaani legenda jo vuodesta 1229

Turkuposti • Julkaisija Turun kaupunki, Yliopistonkatu 27, 20100 Turku, viestinta@turku.fi
• Päätoimittaja Katja Laiho, katja.laiho@turku.fi, p. 050 590 7768 • Kansikuva Heikki Räisänen
• Ulkoasu ja taitto KMG Turku • Paino Hansaprint Oy • Painosmäärä 137 000 kpl
• ISSN 1798-4661 (painettu) • ISSN 2489-2173 (verkkopainatus)
• ISSN 2489-2289 (äänilehti) • Jakelu Posti Oy

KUVA: RAMI SAARIKORPI

Sisältö

4 Tänään kotona

Rakkaus toi valtameren yli Suomen Turkuun

6 Lyhyet

- Syksy toi mukanaan uudistuksia Varhan toimintaan
- Sinulla on ääni – käytä sitä presidentinvaalissa 2024
- Föli julkaisi selko-kielisen sivuston

7 Kahvilla

Turussa fanittamaansa näyttelijään voi törmätä myös Viidennellä näyttämöllä

8 Kasvava Turku

- Kulttuurielämyksiä esikoululaisille
- Yhteisöpedagogit rakentavat kouluihin yhteisöllisempää arkea
- Hyvinvointia ja oppimista tukevassa koulussa huomioidaan aistiesteettömyys

10

- Kotikaupunki pääsi yllättämään neljä turkulaista
- Ryhmämuotoinen liikuntaneuvonta tukee hyvinvointia ja arjessa jaksamista

11 Kansainvälinen Turku

- Welcome to Turku -ohjelma toivottaa uudet kansainväliset turkulaiset tervetulleiksi
- Valmistavan opetuksen oppilaanohjausta vahvistetaan

12 Turku 2030-luvulle

Yrityspalvelujen tilkut kudotaan yhdelle luukulle

14 Kaupunki remontissa

- Kulttuurirannassa rakennetaan kiivaasti
- Rakenteilla
- Turku kasvaa radan varrelle

16 Hei, nyt lähdetään

Koulun etsivä yhdyshenkilö auttaa nuoria löytämään mieluisan harrastuksen

17

Fölikaverit opastavat iäkkäitä asukkaita Fölin käytössä

KUVA: PASI LENO

Bussilla matkustaminen on helpompaa opetella yhdessä kaverin kanssa.

18 Verhon takana

Turku on edelläkävijä kouluruuan ilmasto- vastuullisuudessa

19

- Valoa näkyvissä
- Jos Turussa ei olisi korkeakoulu-opiskelijoita

20

Kulttuurin suurkuluttajilla on yhteinen pankkitili

21 Svenska sidan

- Svenskspråkig verksamhet i Museibackens lekplats
- I Sirkkala skolas nya utrymmen möts nutiden och historien

22 Turku liikkeelle

24 Tapahtumakalenteri

Menovinkkejä joulun aikaan ja talvikuukausille

Kaikenikäisille monipuolisia liikuntavinkkejä talvikauteen

Katso s. 22–23

Lue myös alareunat!

Sieltä löydät lisätietoa ja vinkkejä sivun aiheesta.

KUVA: MARJU AAVIKKO

Kerro mielipiteesi Turkupostista ja voit voittaa 50 euron arvoisen GoGiftin Superlahjakortin!

Haluamme kehittää Turkupostia aina vain paremmaksi asukaslehdiksi. Nyt kysymmekin juuri sinulta, mikä lehdessä on hyvää, mikä huonoa ja millaisista asioista haluaisit Turkupostista lukea.

Osallistu lukijakyselyyn

22.11.–3.12.2023 osoitteessa:

• www.turku.fi/lukijatutkimus

Turkuposti on Turun kaupungin julkaisema asukaslehti, joka kertoo laajasti kaupungin toiminnasta, palveluista ja tapahtumista. Turkuposti ilmestyy neljä kertaa vuodessa ja lehden painosmäärä on runsaat 137 000 kappaletta.

Tyck till om Åboposten och delta i utlottningen av ett 50 euros GoGift Superpresentkort!

Vi vill utveckla Åboposten till en allt bättre invånartidning. Därför frågar vi nu just dig vad som är bra i tidningen, vad som är dåligt och om hurdana saker du skulle vilja läsa i Åboposten.

Delta i läsarenkäten 22.11.–3.12.2023 på adressen:

• www.turku.fi/lukijatutkimus

Åboposten är en av Åbo stad publicerad invånartidning som berättar ingående om stadens verksamhet, service och evenemang. Åboposten utkommer fyra gånger om året och tidningens upplaga är drygt 137 000 exemplar.

Tänään kotona

**Kenen kotiin sinä
haluaisit kurkata?**

Ehdota mielenkiintoista ihmistä
tai perhettä Tänään kotona
-palstalle sähköpostilla:
viestinta@turku.fi

Rakkaus toi valtameren yli Suomen Turkuun

Jasmin ja Tuomas Timisjärvi tapasivat verkon peliyhteisössä. Atlantin ylittävä tuttavuus muuttui ensin ystävyudeksi, sitten rakkaudeksi. Washington D.C:n lähistöltä Suomeen muuttanut Jasmin on turkulaistunut nopeasti ja pariskunta viihtyy kotonaan Varissuolla.

Jasmin on niin innostunut suomen kielestä, että lukee jo Ann-Christin Antellin Puuvillatehtaan varjossa -romaanin. Tuomas vieressä kannustaa.

Jasmin ja Tuomas toivottavat vieraat tervetulleeksi luokseen Varissuon Suurpäänkadulla. Matalien ja hyväkuntoisten kerrostalojen pihalta pääsee kiipeämään suoraan kallioiselle takapihalle. Luonnon läheisyys ja hyvät kulkuyhteydet veivätkin pariskunnan Varissuolle Kastusta, jossa he asuivat ensin 19-neliöisessä yksiössä.

Vaikka Jasmin harjoittelee ja opiskelee ahkerasti suomen kieltä Paasikivi-opistossa, tehdään haastattelu varmuuden vuoksi englanniksi. Tosin Jasminin puheesta mukaan ujutuu tämän tästä suomenkielisiä sanoja ja fraaseja.

– Olen opiskellut suomea muualakin kuin Paasikivi-opistossa, mutta siellä pedagoginen kulma on mielestäni erittäin toimiva. Opiskelussa keskitytään verbirektioon, suomen kielen lauseen merkityshän on verbikeskeinen. Tämän oivaltaminen on ollut tosi tärkeää oppimisen kannalta, Jasmin selittää.

Suomen kieli arjessa mukana

Kolmekymppiset Jasmin ja Tuomas elivät muutaman vuoden etäsuhdetta, jonka aikana ajatus Jasminin muuttamisesta Suomeen alkoi kypsyä. Korona-aikaan syksyllä 2020 Turkuun muuttaneelle Jasminille hetken hiljaiselo sopi mainiosti. Hän työskenteli Yhdysvalloissa asuessaan fysioterapeuttina ja hoitoalalla, joista sai kuitenkin tarpeekseen pandemian kaaoksen aikana.

Sosiaalinen ja arkinen elämä lähti sittemmin Turussa käyntiin. Pariskunta nauttii kaupungin kompaktista mittakaavasta ja hyödyntää toimivia bussiyhteyksiä, joilla pääsee näppärästi keskustaan ja myös suosikkipaikkaan Littoistenjärvelle.

– Harrastamme tahoillamme myös omia juttujamme, minä pelaan biljardia ja Jasmin käy uimassa Impivaaran uimahallissa, Tuomas kertoo.

Jasmin pääsee arjessaan tositoimiin suomen kielen kanssa, sillä Tuomaksen ja myös tämän Nummelassa asuvien vanhempien kanssa yritetään

Jasmin ja Tuomas Timisjärvi viihtyvät Varissuon luonnonläheisessä ympäristössä. Jasminin mielestä Turkuun on ollut melko mutkatonta sopeutua.

pääsääntöisesti kommunikoida suomeksi.

– Se tuntuu luontevalta. Samalla tavalla haluan oppia tuntemaan Tuomaksen hänen omalla äidinkielellään, Jasmin kertoo.

Tuomas on vaativa, mutta reilu sparraaja Jasminin kielen opiskelussa.

– Jasmin edistyy kyllä, ehkä hitaasti, mutta varmasti, Tuomas komppaa.

Kulttuuriset törmäykset viihdyttävät ja kiinnostavat

Pariskunta viihtyy myös sosiaalisessa mediassa, ja heillä on siellä kymmeniä tuhansia seuraajia. Jasminin ja Tuomaksen päivitykset ja videot kielten ja kulttuurien välisistä arkisista yhteentörmäyksistä ovat olleet erityisen suosittuja. Esimerkiksi vesipyssyhaasteessa Jasmin ja Tuomas tenttaavat toisiltaan suomen kieleen, turkulaisuuteen ja suomalaisuuteen liittyviä kysymyksiä, ja väärin vastannut saa pyssystä pienen suihkun.

– Ensin Tuomas vain tulitti minua, mutta se oli mielestäni epäreilua, joten minäkin aloin haastaa erilaisilla kysymyksillä häntä, Jasmin nauraa.

Nyt Jasmin hoitaa suomen kielen opiskelun ohella pariskunnan sosiaalisen median tilejä, ja haaveilee tulevaisuudessa yrittäjyydestä. Hänellä

on mielessään erilaisia palvelu- ja elämysideoita Suomeen muuttaneille.

Etenkin Turun saaristo kohteena kiinnostaa. Siitä Jasminilla onkin varhaisimmat Suomen-vierailunsa muistot.

– Tuomas vei minut heti ensimmäisellä kerralla Utön saarelle. Se teki lähtemättömän vaikutuksen. Saunakulttuuriin tutustuminen oli kyllä hienoinen sokki, Jasmin hymähtää.

Koti ja lähimiljö ovat pariskunnalle tärkeä paikka. Keväällä 2022 filosofian maisteriksi Turun yliopistosta valmistunut Tuomas työskentelee Jasminin tavoin etänä kotoa. Lähiluonnossa tulee käveltyä paljon, ja loppusyksyisin kiinnostavat etenkin sienet.

Naapurit ovat auliisti tarjonneet pariskunnalle keräämiään sienia.

– Kukaan ei kuitenkaan paljasta sienipaikkojaan, emmekä ole vielä löytäneet omaa, Jasmin ja Tuomas naurahtavat.

TEKSTIT: HEIDI HORILA
KUVAT: HEIKKI RÄISÄNEN

Sosiaalisen median tileillään Jasmin ja Tuomas havainnoivat arkisia kielellisiä ja kulttuurisia yhteentörmäyksiä humoristisella otteella. – Siitä seuraajamme taitavat pitää, he arvelevat.

Jasmin on innostunut suomen kielen opiskelusta. Arkisten asioiden hoitaminen ja lääkäriässä käyntikin sujuvat jo suomeksi.

Suomen kielen opintoja tarjolla

Turussa on runsaasti tarjolla suomen kielen opetusta muunkielisille. Turun suomenkielisen työväenopiston valikoimasta löytyy tällä hetkellä yli 30 eritasoista ja eri kohderyhmille tarkoitettua kurssia, joiden opetusmäärät vaihtelevat 4–9 tuntia per viikko kurssia kohti. Lisäksi tarjolla on erilaisia suosittuja kurssikokonaisuuksia.

– Tarjoamme esimerkiksi nuorisotakuukoulutusta, jonka tavoitteena on vahvistaa opiskelijan kielitaitoa niin, että hän pystyy opiskelemaan ja myöhemmin selviytymään työelämässä suomen kielellä, Turun työväenopiston koulutussuunnittelija **Elena Levantovskaja** kertoo.

Myös pitkäaikaistyöttömille ja kotoutumisajan ohittaneille, sekä heikon suomen kielen tason omaaville työllistyneille maahanmuuttajille on tarjolla oma, OPSA-hankkeen koulutus. Molemmat edellä mainitut täyspäiväiset koulutukset ovat TE-toimiston hyväksymiä ja oppilaille omaehtoisia.

Lisäksi tarjolla on kurssikokonaisuus, joka on tarkoitettu alle 3-vuotiaita lapsia kotona hoitaville maahanmuuttajanasioille. Edistyneille opiskelijoille löytyy niin lukupiiri-, keskustelukuin suomen kielen murteet-kursseja.

Kaikkien kurssien tavoitteena on Levantovskajan mukaan helpottaa ja edistää muunkielisten sopeutumista suomalaiseen arkeen ja yhteiskuntaan.

Suomen kielen koulutusmahdollisuuksia Turun alueella:

- ihturku.fi/tietopaketti/suomen-kielen-koulutusmahdollisuuksia-turun-alueella

Suomen kielen kurseja Turun työväenopistossa:

- uusi.opistopalvelut.fi/turku/fi

Föli julkaisi selkokielen sivuston

Föli on julkaissut selkokielen nettisivuston suomeksi ja ruotsiksi. Verkkopalvelun suunnittelussa ja käytetyssä kielessä on otettu huomioon erilaiset käyttäjät.

Selkokielellä tarkoitetaan kieltä, jossa käytetään helppoja sanoja ja lauseita. Henkilö saattaa tarvita selkokieltä, jos hänellä on esimerkiksi kehitysvamma, muistisairaus, häiriöitä aivojen verenkierrossa tai lukemisen vaikeutta. Kun kieli on tarpeeksi helppoa, mahdollisimman moni ihminen voi elää itsenäistä elämää.

– Kun nettiä ei käytä paljon, ylimääräinen tieto sivuilla vaikeuttaa oleellisen tiedon löytämistä. Yleensä seniorit toivovat helpompaa navigointia sivustoille eli yksinkertaista rakennetta, selkeitä otsikoita ja lyhyitä kappaleita. Arvioiden mukaan

selkokieltä tarvitsee Suomessa yli 10 % väestöstä, kertoo Fölin senioritoimintaa koordinoiva markkinoinnin ja viestinnän suunnittelija **liris Halsvaha**.

Selkokielisivusto on toteutettu osana Ikäystävällisyyden lisääminen joukkoliikenteen digipalveluissa -hanketta, joka on saanut Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien myöntämän määrärahan. Rahoitus on osa sosiaali- ja terveysministeriön Kansallista ikäohjelmaa 2030.

- foli.fi/selko
- foli.fi/sv/lattlast

TEKSTI: SINIKKA MARTINEZ
KUVA: VESA TYNI

Syksy toi mukanaan uudistuksia Varhan toimintaan

Turun terveysasemien korvatulehduslinja palvelee lasten korvatulehdusepäilyissä ilman ajanvarausta arkisin (ma–pe) klo 8–8.30. Käytössä on vuoronumero. Pansion terveysasemalla palvelu ei ole saatavilla.

Digimielenterveysklinikkaa pilotoidaan Turussa syksyllä. Palveluita tarjotaan asiakkaalle videovastaanottoina, puhelinpalveluna ja esimerkiksi sähköisellä yhteydenottolomakkeella. Palveluihin kuuluu sekä yksilö- että ryhmämuotoista toimintaa.

Tyks Laboratorioiden Turun keskustan toimipaikka muutti Eerikinkadulle syyskuussa.

Turun keskustan laboratorion näyttöotossa asioi jopa 350 asiakasta päivässä. Osoitteessa Eerikinkatu 26 sijaitsevat uudet toimitilat sujuvoittavat asiointia.

Varhan laskut voi nyt maksaa yhdellä e-laskusopimuksella. Kun sopimus verkkopankissa on tehty, asiakas saa kaikki Varhan lähettämät laskut kätevästi suoraan verkkopankkiin. Lisätietoja Varhan asiakaspalvelusta p. 02 313 1141 (ma–to klo 9–11).

Varhan palvelut ja ajankohtaiset kuulumiset:

- varha.fi
- varha.fi/sv

TEKSTI: MAIJA RYYPPO, NADINE KARELL
KUVA: VARHA

Sinulla on ääni – käytä sitä presidentinvaalissa 2024

Tasavallan presidentti valitaan suoralla, tarvittaessa kaksivaiheisella vaalilla. Jos joku ehdokkaista saa yli puolet annetuista hyväksytyistä äänistä, tulee hän valituksi presidentiksi. Mikäli ei, toimitetaan kahden viikon kuluttua toinen vaali kahden eniten ääniä saaneen ehdokkaan kesken.

Äänioikeutetut saavat ennen vaalia postitse kotiin tai sähköisesti Suomi.fi-palveluun ilmoituskortin, jossa kerrotaan kaupungin yleiset ennakoäänestyspaikat, äänioikeutetun äänestysalue ja äänestyspaikka.

Äänioikeutettu voi äänestää ennakkoon missä tahansa yleisessä ennakoäänestyspaikassa kotimaassa tai ulkomailla tai

vaalipäivänä oman äänestysalueensa äänestyspaikassa.

Aikataulu

- Vaalipäivä su 28.1.2024 ja mahdollinen toinen vaalikierros (su 11.2.2024)
- Ennakoäänestys kotimaassa 17.–20.1.2024 (31.1.–6.2.2024) ja ulkomailla 17.–20.1.2024 (31.1.–3.2.2024)

Tietoa presidentinvaalista:

- vaalit.fi/presidentinvaali

Information om presidentvalet:

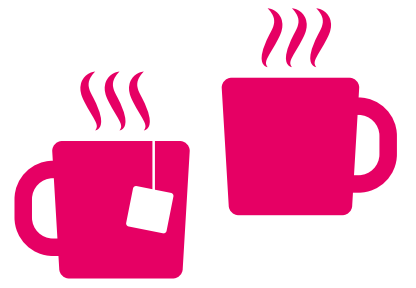
- vaalit.fi/sv/presidentval

Information about the presidential elections:

- vaalit.fi/en/presidential-election

KUVA: MARJU AAVIKKO

Jokaisessa Turkupostin numerossa käymme kahvilla kaupungin työntekijän kanssa.

Turussa fanittamaansa näyttelijään voi törmätä myös Viidennellä näyttämöllä

Anna-Mari Taipalus on ihailut näyttelijä **Sinikka Sokkaa** lapsesta asti. Tänä syksynä Sinikka työskentelee Turun Kaupunginteatterissa kahdenkymmenen vuoden tauon jälkeen esiintyessään Cabaret-musikaalissa. Mutta mitä muuta Sinikalle kuuluu? Tätä selvittämään istahdettiin kahvihetkelle teatterin Viides näyttämö -ravintolaan.

Sinikka: Minä käyn täällä aika usein syömässä lounaan, kun tulen Turkuun töihin *Cabaret'n* esityksiin.

Anna-Mari: Minä työskentelen luovana johtajana Parcerolla ja lounastelu jää vähiin, mutta teatteri-illan yhteydessä poikkean tänne mielelläni. Rakastan teatteria taidemuotona ja erityisesti rakastin *Cabaret*-musikaalia. Esityksen jälkeen annoin seisovat aplodit ja ihmettelin, miksi ihan kaikki eivät tehneet niin. Pakkohan niiden oli siitä tykätä ja silloin pitää nousta seisomaan! Mutta suomalaiset ovat niin kehoja reagoimaan.

Sinikka: *Cabaret* on tosiaan hieno, nautin Fräulein Schneiderin roolistani siinä. Ihanaa, että olet kannustanut esimerkilläsi muita katsomossa.

Anna-Mari: Kyllä pitäisi uskaltaa näyttää tunteensa. Kirjoitin muuten joskus tunteisiin vetoavan radiomainoksen, johon halusin ehdottomasti sinut Sinikka lukijaksi. Äänesi on niin lempeä ja vahva samaan aikaan. Olen rakastanut sitä aina ja kuunnellut levytyksiäsi 70-luvulta. Yhdistän sinut vahvasti KOM-teatteriin, mutta olet ilmeisesti asunut myös Turussa?

Sinikka: Olen, ensimmäisen kerran jo ala-kouluikäisenä. Ensimmäinen muistoni Turusta on kyllä synkkä. Päädyin lapsena tänne Ursininkadulle asumaan katolisten nunnien sisäoppilaitokseen ja huolehdin siellä vielä pienemmistä sisaruksistani. Käynnissä oli suurlakko ja kaikki oli jotenkin pysähtynyt ja uhkaavaa. Aikuisena olen työskennellyt eniten Helsingissä, mutta Turun Kaupunginteatteri on toinen kotiteatterini.

Anna-Mari: Tämä on minullekin tärkeä paikka ja täällä on ollut viime vuosina ihan todella hyvä ohjelmisto. Turku on noussut kiinnostavaksi teatterikaupungiksi.

Sinikka: Minusta yleisö tekee kulttuurikaupungin. Sinä Anna-Mari teet! Lapsia pitäisi myös tuoda teatteriin. Lapsena saadut kulttuurikokemukset opettavat nauttimaan taiteesta.

Anna-Mari: Minä tuon lastani teatteriin aina kun mahdollista. Esityksen lisäksi on ihana seurata myös hänen eläytymistään. Minuun itseeni on viime aikoina tehnyt suurimman vaikutuksen juuri *Cabaret*-musikaali. Sen tarina, miten siinä yhdistyvät eri tunnetilat. Kaikki se taito ja toisaalta traagisuus. Ja sinun roolissasi Fräulein Scheiderina se sitoutumisenpelko kosketti. Ja se miten kaikki menee pieleen, kun vihdoinkin uskallatkin rakastua. Voi että.

Sinikka: Niin, hänen saksalainen järkipärisyytensä antaa vihdoinkin periksi ja hän uskaltaa tuntea. Juuri sen takia loppuratkaisu on niin traaginen. Olemme huomanneet, että tämän päivän yhteiskunnallinen tilanne vaikuttaa paljon tähän esitykseen. Me vedämme *Cabaret'ssa* kuin viimeistä päivää! Minuun teki viimeksi suuren vaikutuksen **Kaija Saariahon** ooppera *Innocence*. Olin sitkeä ja sain lipun. Se kannatti, sillä esitys oli käänteentekevä.

Anna-Mari: Esittävä taide parhaimmillaan on!

Sinikka: Niin, teatteri on jotenkin niin paljon elähdyttävämpää kuin ruudulta katsottu, rajattu kuva. Siinä esiintyjien ja yleisön, sinun ja minun, välillä on yhteinen, maaginen energia.

TEKSTI JA KUVA: EMMI KANTONEN

Elämyksiä kaupunginteatterista!

Cabaret nähdään 23.2. asti. Paikallistarinoista kiinnostuneille tarjolla on 16.11. alkaen dekkari *Veden varaan*.

Turun Kaupunginteatterin ravintola Viides näyttämö palvelee ma-la, viidesnättämö.fi

Sinikka Sokka (vas.) syö usein lounaansa Vitosella, joten kahvit juotiin siellä. Taiteilijatapaaminen kruunasi Anna-Mari Taipaluksen syntymäpäivän.

Kulttuuri- elämyksiä esikoululaisille

Pikkuväen taidepolku vie turkulaiset esikoululaiset heidän valintansa mukaan lukuvuoden aikana kaksi kertaa teatteriin, konserttiin tai ohjatulle museokierrokselle. Kunnallisen esiopetuksen lisäksi mukana ovat myös yksityisten päiväkotien esikoululaiset.

Pikkuväen taidepolku on Turun kaupungin esiopetuksen oma kulttuurikasvatussuunnitelma. Se muodostaa suoran jatkumon perusopetuksen kulttuurikasvatussuunnitelmaan, Elämyspolkuun.

Pikkuväen taidepolku on rakennettu yhteistyössä

Taidepolku on tehty varhaiskasvatuksen ja vapaa-ajan palvelukokonaisuuden yhteistyönä.

Taidepolku-toiminnassa ovat mukana Turun kaupunginkirjasto, Turun filharmoninen orkesteri, Turun museokeskus, Lastenkulttuurikeskus Seikkailupuisto ja Turun Kaupunginteatteri. Kaupungin omat toimijat ovat sitoutuneet tuottamaan esiopetusikäisille sopivaa sisältöä.

– Pikkuväen taidepolku on upea kokonaisuus! Olemme varhaiskasvatuksessa iloisia siitä, että Turun kaupungin kirjasto-, kulttuuri- ja museopalvelut ovat halunneet luoda tällaisen mahdollisuuden kaikille esikoululaisille. Vierailut tukevat esiopetuksen tavoitteita ja tuovat iloa, elämyksiä ja oppimisen oivalluksia jokaiselle Pikkuväen taidepolkua kulkevalle lapselle, kertoo suunnittelija **Maarit Lamminniemi**.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tehtävänä on tutustuttaa lapsia erilaisiin taiteenaloihin ja kulttuuriperintöön. Samalla tavoitteellisesti

tuetaan lasten kehittymistä mm. kuvallisessa, musiikillisessa, sanallisessa ja kehollisessa ilmaisussa. Taide- ja kulttuurikokemukset mahdollistavat ihmettelyä, oivalluksia ja elämyksiä, niin yksin kuin yhdessäkin.

Taide kuuluu kaikille

Varhaiskasvatuksen opettaja **Mari-Johanna Vähäsarja** Heinikonkadun päiväkodista pitää mahdollisuutta hienona asiana.

– On paljon perheitä, jotka eivät eriyistä voi viedä lastaan teatteriin tai konserttiin. Tämä on mahdollisuus. Taide kuuluu kaikille.

Pikkuväen taidepolku on tasavertainen

Pikkuväen taidepolku toimii ammattilaisten työkaluna kulttuuri- sekä taidetoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Sen avulla taide- ja kulttuurikokemukset sekä niiden tarjoama hyvinvointi ovat paremmin kaikkien esiopetusikäisten turkulaisten saavutettavissa.

Lue lisää:

- turku.fi/kulttuurielamya-esityksiä-esikoululaisille

TEKSTIT: MAIJA LINNALA

Heinikonkadun esikoululaiset kävivät Seikkailupuistossa katsomassa Piste Kollektiivin esitystä Viima – mistäs nyt tuulee?

Suriseva Salainen maailma -taideseikkailu lumosi lapset Lastenkulttuurikeskus Seikkailupuistossa.

KUVA: SUSANNE NIEMINEN

Mitä tekevät Taidetestaajat ja keitä he ovat?

Kaikki Suomen kahdeksaslukkalaiset ja heidän opettajansa käyvät vuosittain kahdessa eri taidekohteessa. Nuoret arvioivat kokemuksensa ja antavat palautteen.

Taidetestaajat on Suomen Kulttuurirahaston aloitteesta syntynyt hanke, jonka rahoituksesta vastaavat Kulttuurirahaston lisäksi Svenska kulturfondet ja opetus- ja kulttuuriministeriö.

– Taidetestaajat edistää yhteiskunnallista tasa-arvoa, demokratiaa ja keskustelutaitoja sekä vähentää yhteiskunnallista eriytymistä, kertoo Turun lastenkulttuurin suunnittelija **Leena Hiltunen**.

Taidetestaajat-toiminnan kautta taidelaitokset saavat nuorilta suoraa palautetta ja voivat sen avulla kehittää

nuorille suunnattua ohjelmistotarjontansa.

Miten kasiluokkalaiset kokivat Turun Kaupunginteatterin *Pikku naisia* -esityksen? Entä mitä tunteita herätti TFO:n konsertti elokuvamusiikin mestariteoksista? Taidetestaajien arvioita kokemuksista eri kohteissa voi lukea sivulta taidetestaajat.fi.

Tänä syksynä Taidetestaajille myönnettiin Sivistystyönantajien Sivistyksen puolesta -tunnustuspalkinto erityisen vaikuttavasta toiminnasta sivistyksen hyväksi.

Yhteisöpedagogit rakentavat kouluihin yhteisöllisempää arkea

Turun koulujen eri luokka-asteilla työskentelee vuoden 2023 loppuun asti seitsemän yhteisöpedagogia osana Yhteisöllisyydellä hyvinvointia Turun kouluihin -hanketta.

Turun oppilaitoksissa kevästä asti työskennelleiden yhteisöpedagogien tärkein työtehtävä on kohdata nuoria ja jalkauttaa oppilaitoksiin yhteisöllistä toimintakulttuuria. Samalla ennaltaehkäistään erilaisten ongelmatilanteiden syntymistä.

Nuorten kanssa jutellaan arkisista asioista, kuten kuulumisista ja viikonloppupuuhista. Turun ammatti-instituutissa työskentelevä **Essi Pulkka** kokee tärkeäksi, että koulussa on aikuinen, jolla on aikaa kohdata nuori kiireettömästi.

– Opettajilla on kiire omien työtehtäviensä kanssa, eivätkä he ehdi nähdä kaikkea. Myös koulun muu henkilökunta on ollut kiitollinen siitä, että koulussa on läsnä aikuinen, jolla on aikaa auttaa ja kuulla nuoria, Essi tuumaa.

Teräsrautelan alakoulussa työskentelevän **Santeri Jaakkolan** mukaan alakoulussa yhteisöpedagogin apua tarvitaan usein yllättäen, esimerkiksi lasten välisten riitojen selvittämisessä. Riitatilanteet pyritään ratkomaan siten, että lapset oppivat samalla vuorovaikutustaitoja.

– Jos esimerkiksi välitunneilla pelaillessa syntyy kiistaa, menen mukaan tilanteeseen ja pyrin opettamaan lapsille taitoja, joiden avulla he osaavat itse sopia erimielisyytensä, Santeri havainnollistaa.

Puopellon yläkoulussa yhteisöpedagogina työskentelevä **Tiia Koski** sanoo, että työhön liittyy myös paljon nuorten keskinäisen käyttäytymisen havainnointia oppitunneilla ja välitunneilla.

– Luokkien ryhmädynamiikkaa tarkkailemalla voidaan puuttua varhaisessa vaiheessa ongelmiin, joita nuoret eivät välttämättä itsenäisesti tuo esiin, Tiia sanoo.

Essin, Santerin ja Tiian mielestä kouluja vastuutetaan paljon nuorten hyvinvoinnista. Kolmikko kokee yhteisöpedagogien läsnäolon kouluissa tehokkaaksi keinoksi tukea nuorten hyvinvointia ja ennaltaehkäistä vakavampia ongelmia.

– Ongelmatilanteisiin pitää puuttua heti, ei niin, että varataan Wilmassa aika ensi viikolle vieraan ihmisen vastaanotolle, Santeri Jaakkola sanoo.

TEKSTI JA KUVA: KAISA KOSKI

Turun kouluissa yhteisöpedagogeina työskentelevien Essi Pulkan (vas.), Tiia Kosken ja Santeri Jaakkolan työn tavoitteena on, että kaikki oppilaat kokisivat olevansa osa kouluyhteisöään.

Hyvinvointia ja oppimista tukevassa koulussa huomioidaan aistiesteettömyys

Puopellon koulun luokahuoneeseen rakennettiin elokuussa viihtyisästi sisustettu aistimökki, minne oppilaat voivat vetäytyä kaivatessaan lepoa aisteilleen. Mökin toteutuksesta vastasi Turun Työpisteen tuotannon sisustustiimi.

” Koulupäivän aikaisella aistikuormituksella on iso vaikutus oppimiseen ja hyvinvointiin, sanoo Turun kaupungin projekti-koordinaattori **Tiina Vanhanen**.

Puopellon koulun erityisopettaja **Moona Almenoksan** mukaan mökki herätti aluksi oppilaissa hilpeyttä, mutta löysi hiljalleen vakituisen käyttäjäkuntansa, joka todella nauttii aistimökin rauhasta.

– Näillä oppilailla on usein erilaisia aistiliherkkyyksiä ja he kuormittuvat koulupäivän aikana herkästi, Almenoksa sanoo.

Aistimökin kaltaisten vetäytymistilojen lisäksi aistiesteettömyyttä voi edistää erilaisilla tilaratkaisuilla, kuten hyödyntämällä luonnonmateriaaleja ja harmonista värimaailmaa sekä huolehtimalla toimivasta ilmanvaihdosta.

– Aistiesteettömyys tullaan jatkossa huomioimaan Turussa jo uusien koulurakennusten suunnitteluvaiheessa ja vanhojen tilojen laajemmissa kunnostustöissä, Tiina Vanhanen sanoo.

Lue lisää:

• turku.fi/aistimokki

TEKSTI JA KUVA: KAISA KOSKI

Tiina Vanhasen mukaan akustiikkalevyillä ja -kankailla vuoratussa aistimökissä rauhoittavaa tunnelmaa luovat pehmeät tekstiilit ja lämminsävyinen valaistus. Oppilaat ovat ihastuneet erityisesti kuvassa vihreänä hehkuvaan kalalamppuun.

Ryhmämuotoinen liikuntaneuvonta tukee hyvinvointia ja arjessa jaksamista

Keväällä **Marja-Liisa Rehula** lähti mukaan Turun kaupungin järjestämään, maksuttomaan liikuntaneuvontaan. 60-vuotias Rehula halusi syövästä toivuttuaan keskittyä hyvinvointinsa parantamiseen.

Ryhmämuotoisessa liikuntaneuvonnassa liikutaan yhdessä. Sauvakävelemässä porukan mukana ovat Turun kaupungin ryhmämuotoisen liikuntaneuvonnan liikuntaneuvoja Mikaela Vuoristo (edessä vas.) ja Marja-Liisa Rehula (oik.).

Ryhmämuotoinen liikuntaneuvonta auttaa kokonaisvaltaisesti turkulaisia aikuisia. Ryhmässä tutustutaan liikuntamuotoihin, ravitsemukseen, unen merkitykseen ja mielen hyvinvointiin.

– Lähdin mukaan, sillä haluan jaksaa töissä aina eläkevuosiin asti. Olen aiemminkin ollut ravintoneuvonnassa, mutta itselleni tuli uutena, että myös mielen hyvinvointiin kiinnitetään huomiota, Rehula kertoo.

Rehulan aikaisempi käsitys liikunnasta on ollut, että vain hikijumppa kelpaa. Ryhmätoiminta on kuitenkin opettanut, että myös arkinen liikkuminen on hyväksi mielelle ja kropalle.

Yli puolet elämästään Turussa asunut Rehula innostui ryhmän monipuolisuudesta sekä yhdessä tekemisen mahdollisuudesta.

– On erinomaista, että pääsemme tutustumaan eri lajeihin, ja olenkin löytänyt kuntoportaat kävelyn rinnalle. Pääsen testaamaan myös mm. padelia, vesijumppaa ja pilatesta, Rehula kertoo innokkaana.

Tavoitteena on tehdä pieniä muutoksia osallistujien omista lähtökohdista. Rehula kertoo, että ryhmän myötä hänen aktiivisuutensa arjessa on lisääntynyt selvästi.

– Aika usein pääsen päivän aktiivisuustavoitteen yli, ja tulos on 150 %. Minulla on käytössä BreakPro-taukojumppaohjelma, jonka lisäksi olen käynyt tutustumassa muutamiin luontokohteisiin Turun seudun retkioppaan avulla.

Rehulalla on takana puolen vuoden tiiviimpi jakso ja edessä saman mittainen seurantajakso.

– Olen puhunut ryhmästä työ-kavereille sekä kirjoittanut tästä Facebookiin. Ehdottomasti suosittelten muille! Rehula hehkuttaa.

Hyötyisitkö sinä liikuntaneuvonnasta? Tutustu ja ilmoittaudu mukaan:

• turku.fi/liikuntaneuvonta

TEKSTI: MIMOSA WALLENBERG
KUVA: KAI SALONEN

Manu nautti olostaan Etelä-Turun luontokohteissa.

Kotikaupunki pääsi yllättämään neljä turkulaista

Turun jokiranta ja keskustan nähtävyydet ovat useimmille turkulaisille tuttuja, mutta niiden ulkopuolelta löytyy kiehtovia kohteita, jotka ovat monelle paikallisellekin vielä vieraita. Turkulaiset **Aada, Manu, Jaana** ja **Jarkko** lähtivät seikkailemaan Turun vähemmän tunnetuille alueille ja tutustuivat aivan uudenlaiseen kotikaupunkiin.

Päivä turistina tarjosi kaikille uutta koettavaa. – Pansio kyllä yllätti minut täysin! Löytyi hieno luontopolku ja aivan mahtava tammipuu, Jaana kertoo.

Manu puolestaan kehuu Hirvensalossa sijaitsevaa Maanpään näköalapaikkaa, josta avautuu näyttävä maisema merelle.

Jarkon suosikki oli Lausteen frisbeegolfrata, jonne Jarkko aikoo palata pelailemaan ajan kanssa. Lausteen kenttää onkin keuhuttu yhdeksi Suomen parhaimmista.

Pohjois-Turkuun tutustunut Aada puolestaan yllättyi Runosmäen kulttuurikuntolureitistä, jonka varrelta löytyy esimerkiksi vaikuttava Nunnavuoren pirunpelto.

Luonto- ja liikuntakohteiden lisäksi matkalla koettiin myös kiinnostavaa kulttuuria. Jarkko löysi

taidetta Varissuon alikulkukäytävältä ja Fimbullin taidetalosta Pääskyyvuorella. Manu taas vieraili Brinkhallin kartanolla. – Aion ehdottomasti palata kartanoon, sen historia ja miljöö veivät mennessään, Manu iloitsee.

Ota kohdevinkit talteen

Retkistä kuvattiin videot, jotka voi käydä katsomassa Turun kaupungin sivuilla ja somessa. Hauskojen videoiden on tarkoitus tuoda hymy katsojan huulille ja innostaa omaan seikkailuun!

Kohteista voi lukea lisää Löytöretki lähiöihin -blogista.

- turku.fi/lahiot
- turku.fi/blogit/loytoretki-lahioihin

TEKSTI: ANNA VENTOLA, CYF DIGITAL
KUVAT: HEHKUMEDIA

Yhdellä Suomen parhaista frisbeegolfradoista kelpaa Jarkonkin hymyillä!

© KUVAKAAPPAUS VIDEOLTA

Welcome to Turku -ohjelma toivottaa uudet kansainväliset turkulaiset tervetulleiksi

Englanninkielinen Welcome to Turku -pilottiohjelma on räätälöity helpottamaan uusien kansainvälisten turkulaisten asettautumista.

International House Turku Hubissa käy iloinen puheensorina. Syyskuussa käynnistynyt Welcome to Turku -ohjelma on kerännyt yhteensä noin 20 osallistujaa sekä kaksi suomen äidinkielistä vapaaehtoista keskiviikon Puhutaan suomea! -keskusteluryhmään. Osallistujat ovat eritasoisia ja eri tilanteessa olevia, mutta se ei haittaa, sillä tarkoitus onkin päästä rennossa ympäristössä jutustelemaan ilman painetta oppikirjoista tai opettajista.

– Täällä ei ole vaatimusta puhua täydellisesti suomea ja tajusin myös, että oma suomen kielen taitoni on

hyvällä tasolla. Olen saanut ohjelmasta lisää itseluottamusta, sanoo **Hery Rakotoniaina**.

Ranskassa 25 vuotta asunut madagaskarilainen Hery muutti työstävänsä perässä Suomeen. Hery ilmoittautui mukaan ohjelmaan ennen kaikkea siksi, että pääsee tutustumaan samassa tilanteessa oleviin uusiin ihmisiin.

Räätälöityä ohjelmaa

Keskusteluryhmän lisäksi ohjelmaan kuuluu työpajoja, ryhmä- ja yksilövalmennusta sekä tutustumista elämään Turussa.

Ohjelmasta saa tukea juuri siihen mihin itse haluaa: uraan, elämään Turussa, Suomen kieleen ja kulttuuriin tai kaikkiin kolmeen. Pääpaino onkin osallistujan omissa kiinnostuksenkohteissa sekä omassa motivaatiossa.

– Tämä on hyvä ohjelma, sillä haluan integroitua ja saada enemmän ystäviä, sanoo Turussa nyt kaksi vuotta asunut **Kai**.

Ohjelmaan ovat tervetulleita kaikki, jotka kokevat hyötyvänsä siitä. Bulgarian **Nadejda Dimitrova** tuli yhdeksän vuotta sitten miehensä töiden perässä Suomeen.

– Nykyinen työni puutarhurina on mukavaa, mutta kausiluonteista. Olen etsinyt vakituisempaa työtä ja lähettänyt paljon hakemuksia, Nadejda kertoo.

Nadejda on jo varannut ajan ohjelman tarjoamaan yksilövalmennukseen, josta hän saa lisävauhtia työnhakuun. Turku on hänen mielestään sopivan kokoinen ja hän viihtyy täällä hyvin.

Lue pidempi artikkeli:

- turku.fi/welcome-turku-ohjelma
- turku.fi/en/welcome-turku-programme

TEKSTI: ANNA PAULUS
KUVAT: MARKKU LIUKKONEN

Hery Rakotoniaina kokee saaneensa ohjelmasta lisää itseluottamusta.

Nadejda Dimitrova ei osaa kuvitella enää asuvansa muualla kuin Turussa.

International House Turku palvelee monikielisesti

- Tarjoaa laajasti neuvonta- ja ohjauspalveluita, jotka auttavat uusia kansainvälisiä turkulaisia asettautumaan.
- Toimintaa rahoittavat Turun kaupunki, Hämeen ELY-keskus sekä opetus- ja kulttuuriministeriö.
- Welcome to Turku -ohjelma on osallistujilleen täysin ilmainen: ihturku.fi/en/services/welcome-to-turku-programme
- ihturku.fi
- ihturku.fi/en

Valmistavan opetuksen oppilaanohjausta vahvistetaan

Juudit Hurtig toimii perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaanohjaajana. Aina opollakaan ei ole antaa nuorelle yhtä selkeää neuvoa. Usein tärkeintä onkin osata kuunnella.

Juudit Hurtigin työ valmo-opona on lähtenyt vauhdikkaasti käyntiin.

Juudit Hurtigin työ kaupungin ensimmäisenä ja ainoana valmo-opona on lähtenyt vauhdikkaasti käyntiin.

– Työhuoneeni on Puropellon koulussa, mutta ohjattavia oppilaita on kaikissa perusopetukseen valmistavan opetuksen yläkoulu-ryhmissä.

Juudit on työskennellyt aikaisemmin perusopetuksen opinto-ohjaajana. Myös aikaisempi työkokemus vastaanottokeskuksesta on osoittautunut hyödylliseksi.

– Taustan perusteella ei kannata tehdä ennako-oletuksia. Arvot ja maailmankatsomukset ovat aina erilaisia.

Nuoret arvostavat koulutusta

Valmo-luokalla opiskellaan suomea sekä muita koulussa tarvittavia taitoja noin vuoden ajan ennen lähikouluun siirtymistä.

– Esimerkiksi ysiluokka voi olla sosiaalisesti ja kielellisesti aika vaikea ympäristö silloin kun oppilas on opiskellut suomen kieltä vasta vuoden. Kieli- ja kulttuurikyky se toki on.

Ohjauskeskusteluiden lisäksi Juudit käy oppilaiden kanssa läpi suomalaista koulutusjärjestelmää ja muita käytännön asioita. Jokaiselle oppilaalle pyritään löytämään mahdollisimman hyvä vaihtoehto.

– Nuorelle voi olla kova paikka, jos ei etene opinnoissa samaa tahtia kuin oma ikäluokka. Olen huomannut, että koulutuksen arvostus on globaali ilmiö.

Turussa valmistavan opetuksen opinto-ohjausta vahvistetaan Osaamisen kärkihankkeen turvin.

Lue lisää Juuditin työstä:

- turku.fi/valmistavan-opetuksen-oppilaanohjausta-vahvistetaan

Lue lisää Osaamisen kärkihankkeesta:

- turku.fi/osaamisen-karkihanke

TEKSTI JA KUVA: TEIJA MURMANN

Yrityspalvelujen tilkut kudotaan yhdelle luukulle

Tiesitkö, että Turku tarkoittaa markkinapaikkaa tai toria? Tänä päivänä Turku markkinapaikkana tarkoittaa muun muassa monipuolisia palveluja, kansainvälisiä innovaatioita ja upeita elämyksiä. Kiitos siitä kuuluu turkulaisille yrittäjille, joiden palvelut kootaan nyt asiakaslähtöiseen ja helposti saavutettavaan yhden luukun malliin vuoteen 2025 mennessä.

Hyvinvoivat yrittäjät ja yritykset luovat kaupunkiin elinvoimaa: työpaikkoja, taloudellista kasvua, kehitystä sekä palveluita. Turun kaupungissa on tarjolla paikallisille yrittäjille lukematon määrä maksuttomia palveluita yrityksen perustamisen, kehittämisen, kasvun ja kansainvälistymisen sekä jokapäiväisten toimintojen tueksi.

Ongelmana vain on, etteivät yrittäjät löydä helposti palveluiden pariin.

Siksi tarkoitus on siirtyä yhden luukun palvelumalliin, jossa kaupungin kaikki yrityspalvelut tuodaan samaan järjestelmään. Kehitystyö on merkittävä askel kaupungin pyrkimyksissä edistää myös alueen talouskasvua ja työllisyyttä hyvinvoivien yritysten kautta.

– Haluamme toteuttaa mallin, jossa yrittäjä tavoittaa oikeat henkilöt tehok-

kaasti valitsemansa yhteydenottokanavan kautta hänelle sopivana ajankohtana, ja saa varmasti tarvitsemansa avun, miettii yrityspalveluiden kehittämisen projektipäällikkö **Sanna Järvi** Turun kaupungilta.

Ensimmäinen yrityspalveluiden yhden luukun palvelumalli tulee käyttöön vuonna 2025.

Töitä Turun seudun menestyksen eteen

Myös Turun seudun kehitysyritys Business Turun uusi nimi sekä erityisesti digitaalisten palvelukanavien kehittäminen tukevat kaupungin tavoitetta palvella yrityksiä entistä paremmin sekä vahvistaa alueen kasvua.

– Tänä ja ensi vuonna keskiössä on tehdä yrityspalveluistamme helpommin saavutettavia sekä viestiä niistä selkeästi muun muassa asiakkaan tarpeen

kautta rakennetuilla verkkosivuilla, Business Turun yrityspalvelujohtaja **Tiia Turkki** avaa.

Business Turun ydintehtävä on Turun seudun yritysten kasvun, kehityksen ja kansainvälistymisen mahdollistaminen, mutta palvelut on suunniteltu tukemaan yritysten kaikkia elinkaaren vaiheita. Lisäksi työtä tehdään yritysten houkuttelemiseksi seudulle kansainväliselläkin tasolla.

– Haemme aktiivisesti uusia innovatiivisia keinoja edistää alueen elinkeinoelämän menestystä, sanoo Turkki.

Kaupunki kohtaa ja kuuntelee yrittäjiä

Kehitystä ei tapahdu tyhjiössä, vaan Turku tekee jatkuvasti yhteistyötä muun muassa Turun Yrittäjien kanssa. Kaupunki toteuttaa yrittäjille asiakaskyselyitä sekä järjestää aamukahvi- ja Kaupunki kohtaa yrittäjän -tilaisuuksia.

Turun seudun kehitysyhtiö Business Turun yritysneuvojat Maarit Tontti (vas.) ja Johanna Ojaranta auttavat yrittäjäksi haluavia sekä alkuvaiheen yrittäjiä toteuttamaan unelmansa. Kaikki Business Turun palvelut ovat maksuttomia ja tähtäävät kasvaviin yrityksiin.

– Kohtaamisten kautta saamme yrityksiltä arvokasta palautetta palveluistamme. Haluamme myös entistä herkemällä korvalla kuunnella, millaisia palveluita yrittäjät ja työnantajat meiltä nyt ja tulevaisuudessa toivovat, kertoo projektipäällikkö **Heini Viljanen** Keskustan kehittämisen kärkihankkeesta.

- turku.fi/yrityspalvelut
- turku.fi/sv/evenemangs-och-foretagstjanster
- turku.fi/en/business-services

TEKSTI: PIA LAPPALAINEN
KUVA: SHOJA LAK

Sinusta(kin) yrittäjä?

Osa päätyy yrittäjäksi pitkän harkinnan tuloksena, toinen nopeasti kipinän sytyttyä. Joillekin yrittäjyys nousee vaihtoehdoksi työelämän muutostilanteessa.

Business Turun maksuttomat palvelut tarjoavat laajan tuen yrittäjyyttä harkitseville.

– Saamme paljon hyvää palautetta erityisesti henkilökohtaisista tapaamisista, joissa pureudumme asiakkaan tilanteeseen ja autamme heitä eteenpäin kunkin omasta lähtökohdasta katsoen, kertoo yritysneuvoja **Johanna Ojaranta**.

Lisäksi erilaiset yrittäjyyden infotilaisuudet, työpajat sekä verkkokurssit ja oppaat tukevat tulevia yrittäjiä.

Kiinnostaako yrittäjyys?

Tutustu alkavan yrittäjän palveluihin

- businesssturku.fi

Miten yöllinen ajatus muuttui yritykseksi?

- businesssturku.fi/second

Näkökulma

Mikko Rantanen

Toimitusjohtaja, Kaupallistajat
Turun Yrittäjien puheenjohtaja

Olen huomannut positiivisen ja selkeän parannuksen kaupungin yrityspalveluissa viimeisten vuosien aikana. Omat yritykseni asioivat toisinaan kaupungin kanssa, ja palvelua oikeasti saa!

Turun Yrittäjien kautta olen auttanut kaupunkia löytämään yhteisiä toimintatapoja heidän ja yrittäjien välille. Kehittämisessä mukana oleminen on ollut mielekästä ja uskon vahvasti, että asiat menevät nyt oikeaan suuntaan. Esimerkiksi yritysten kaavoitus- ja lupajonot ovat lyhentyneet jo nyt hyvää vauhtia. Myös tiedotus on paljon näkyvämpää.

Turussa on monipuolisia palveluita yrityksille, mutta suurimpia haasteita on palveluiden löytäminen. Tietoisuus näiden osalta vaatii vielä työtä.

Emilia Nordquist

Yrittäjä
Mintti Siivous

Olemme saaneet Business Turusta jokaiseen yrityksemme vaiheeseen tukea. Erilaiset kasvuohjelmat, työkalut sekä yrityksen valmiutta mittaavat harjoitukset ja koulutukset ovat tukeneet meitä kasvussa.

Palvelut ovat olleet erittäin hyödyllisiä kasvavalle yritykselle, mutta tärkeimpänä pidän asiantuntijoiden välittämisen taitoa. Nuorikin yrittäjä kohdataan vertaisena näkökulmia ja opastusta tarjoten.

Suoraan Turun kaupungin kanssa olemme asioineet harmittavan vähän, mutta arvostan sitä, että Turku panostaa yritysten palveluihin! Yritysten ja sijoittajien verkostoitumistapahtumia toivoisin Turun alueelle enemmän sekä kanavaa, joka kokoaisi yrittäjille tarkoitetut tapahtumat.

Marita Nummi-Wikström

Businessmentori
Turun ammattikorkeakoulu

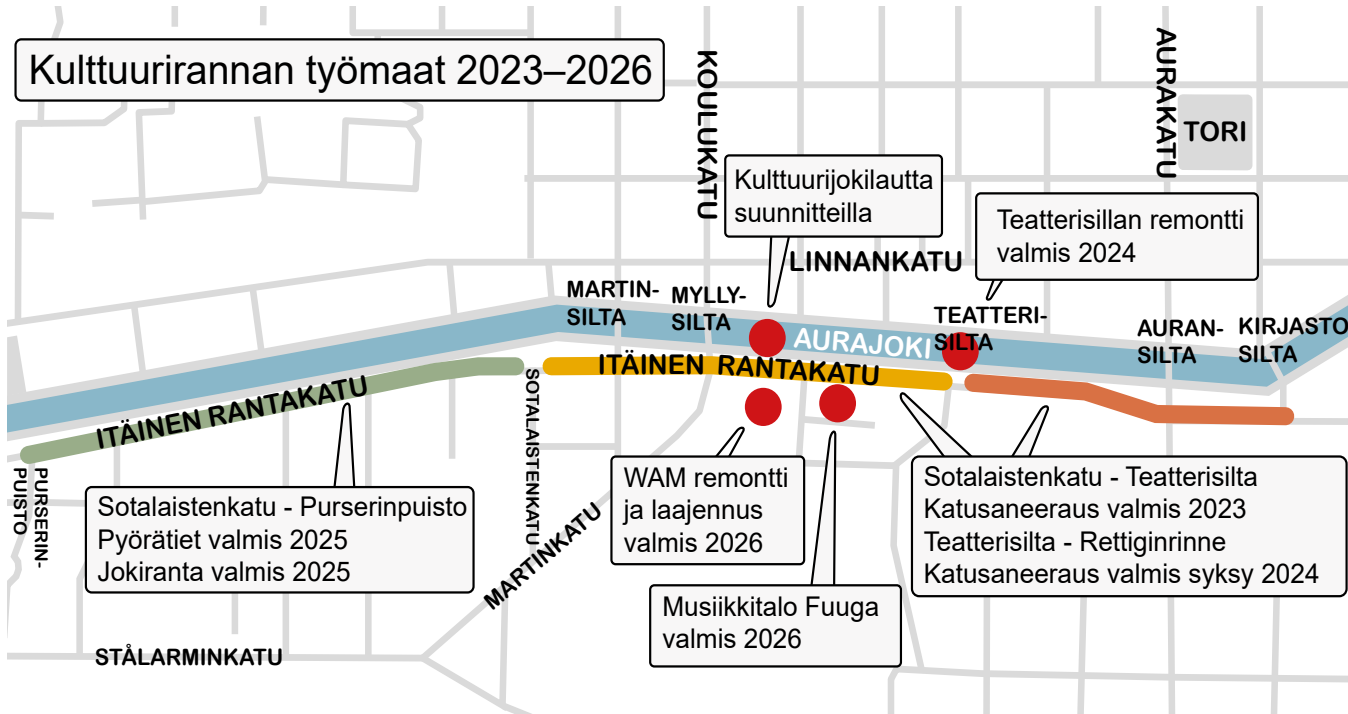
Yrittäjyyden synnyttäminen jo korkeakouluissa tuo Suomeen osaavia ja kansainvälistyviä yrityksiä. Turun korkeakoulut mahdollistavat opiskelijoiden yrittäjyyden, tutkimuspohjaisten liikeideoiden kaupallistamisen ja alueen yritysten osaamisen kasvattamisen laajalla valmennustarjonnalla.

Turun ammattikorkeakoulussa toimii mm. innovatiivisen liiketoiminnan ja yrittäjyyden tiimioppimisympäristö, BisnesAkademia, josta nousee paljon alkavia yrityksiä. Myös yrityskiihdyttämö BusinessClubin palvelut ovat avoimia kaikille opiskelijoille ja tutkimusryhmille.

Yrityksiä ammattikorkeakoulu palvelee laajan projektitarjonnan kautta. Yritysvalmennuksemme tehostavat ja kehittävät yritysten toimintaa ajankohtaisissa osaamistarpeissa.

Kaupunki remontissa

KUVA: KIFSI AHVAS

– Toivon kaikilta pitkämielisyyttä, sillä lopputuloksena meillä on hieno kulttuuriranta, joka tulevaisuudessa ulottuu Tuomiokirkolta Linnanniemelle saakka, sanoo Turun kaupunkisuunnittelujohtaja **Timo Hintsanen**.

Muistilista kulttuurirannassa kulkeville

- Sisäänkäynnit Kaupunginteatteriin, Virastotaloon ja WAMiin ovat ennallaan.
- Alueen pysäköintipaikat ovat vähentyneet, sillä monien katuvarsipaikkojen lisäksi Hämähäkkintontin pysäköintipaikat ovat poistuneet. Kannustamme käyttämään keskustan pysäköintilaitoksia.
- Liikuntaesteisten pysäköintipaikat löytyvät Kaupunginteatterin ja Virastotalon edestä. Saattoliikenne teatterille tulee Itäistä Rantakatu pitkin (muista kadun yksisuuntaisuus, ajosuunta Tuomiokirkolle päin).
- Jalankulku musiikkitalon edestä on poistunut. Jalkakäytävät WAMin edustalla ja teatterin edessä ovat käytössä.
- Virastotalon ympäristön pysäköintipaikat ovat maksullisia.
- Fölin bussit jatkavat kiertoreiteillä, tarkista reitit tarkemmin Fölin sivuilta.
- WAMin remonti muuttaa alueen liikennejärjestelyjä keväällä 2024.

TEKSTI: JULIA INNILÄ, ANNAMARI NURMINEN

Kulttuurirannassa rakennetaan kiivaasti

Aurajokirannassa on kesän ja syksyn mittaan ollut nähtävissä melkoinen myllerrys. Osa Itäisen Rantakadun pyörätiesaneeruksesta on valmistumassa, ja musiikkitalo Fuugan rakentaminen on päässyt vauhtiin.

Jokirantaan nouseva musiikkitalo Fuuga, hiljattain uusittu Kaupunginteatteri ja remontiin keväällä 2024 menevä Wäinö Aaltosen museo ovat osa Turun kulttuurirantaa. Kaupunki onkin viime vuosina tehnyt merkittäviä strategisia kulttuuri-investointeja, joilla vahvistetaan kulttuurin asemaa ja elinvoimaisuutta Turussa.

Kaupunkilaisille kulttuurirannan rakentaminen on näkynyt myös muutuneina kulkureiteinä. Itäisen Rantakadun saneeraus alkoi kesällä. Sen yhteydessä rakennetaan 1 280 metriä pyöräteitä kadun kummallekin puolelle välille Rettiginrinne–Sotalaistenkatu.

Musiikkitalon työmaa muutti kulkureittejä

Saneerauksen ensimmäinen osuus Sotalaistenkatu–Teatterisilta valmistuu loppuvuonna 2023. Teatterisilta–Rettiginrinne-väli valmistuu ensi vuoden syksynä. Yksisuuntaiset pyörätiet mahdollistavat sen, että ranta voidaan rauhoittaa pelkästään jalankulkuun.

Musiikkitalon työmaa on sulkenut muutamia jalankulkualueita. Itäisen Rantakadun ja Fuugan työmaiden yhteisvaikutuksesta Itäinen Rantakatu pysyy yksisuuntaisena vuoteen 2026 saakka. Myös Teatterisillan remonti on vaatinut joen ylittäviltä kärsivällisyyttä.

Lue pidempi artikkeli:
[turku.fi/
kulttuurirannanremonti](https://turku.fi/kulttuurirannanremonti)

KUVA: ROOPE KORPELA

Rakenteilla

- Musiikkitalo Fuugan rakentaminen alkoi lokakuussa. Talo on valmis vuonna 2026.
- Wäinö Aaltosen koulun Ylikylän uudisrakennuksen rakentaminen jatkuu.
- Hirvensalon hiihtokeskuksen huoltorakennuksen rakentaminen jatkuu. Laskettelurinteen valaisemisen uusimistyöt ovat käynnissä.
- Suikkilan uuden päiväkodin ja koulun työmaalla työt ovat käynnissä myös sisätiloissa.
- Nummen koulutalossa purkutyöt jatkuvat, mutta uuttakin on jo päästy tekemään.
- Puopellon koulussa on aloitettu keittiön peruskorjaus.
- Kaupungintalokorttelin korjaushankkeen konsulttihankinnat etenevät ja suunnittelu on alkamassa.
- Kesän 2024 töiden valmistelu on jo aloitettu. Hankesuunnitelmien laadinta on käynnissä.

Lisätietoa:

- turku.fi/tilahankkeet

Turku kasvaa radan varrelle

Turun väkiluku ylitti kuluvana vuonna 200 000. Suuri osa viime vuosien kasvusta on keskittynyt keskustaa kiertävän rautatien varren entiselle pienteollisuus- ja varastoalueelle.

KUVA: TURUN KAUPUNKI

1. Linnakaupunki

Satamasta Iso-Heikkilään ulottuva laaja uudistuvan maankäytön alue, jossa uudet asuinalueet kytkeytyvät kiinteäksi osaksi kohti länttä laajenevaa keskustamaista kaupunkialuetta.

2. Areena ja elämyskeskus

Ratapiha-alueelle on suunnitteilla monipuolinen tapahtuma-areena ja elämyskeskus sekä hotelli, liiketiloja, toimistoja ja asuinkeuhkaloja.

3. Matkakeskus

Suunnitteilla olevan matkakeskuksen tavoitteena on koota eri matkustusmuotojen solmukohta kaikkia joukkoliikennemuotoja palvelevaksi kokonaisuudeksi, joka mahdollistaa saumattomat matkakäytöt eri liikennemuotojen välillä lähi- ja kaukoliikenteessä.

4. Tiedepuisto

Tiedepuistossa Kupittaa yhdistyy kehittyvään Itäharjun alueeseen. Kupittaaan aseman ympärille on suunnitteilla asumisen, palveluiden ja työpaikkojen vetovoimainen keskittymä.

5. Skanssi

Alueelle nousee uusi kaupunginosa. Tavoitteena erilaisia asumismuotoja monen kokoisille perheille ja eri-ikäisille asujille. Alueen suunnittelussa on huomioitu yhteisöllisten ja ympäristötietoisten ratkaisujen kehittämisen mahdollisuus, esim. yhteiskäyttöiset tilat, autot ja palvelut.

Kaupunkisuunnittelujohtaja **Timo Hintsanen** kertoo, että kaupunki-uudistuksen erityinen painopiste on asemanseuduissa ja sekin on yleiseurooppalainen ilmiö. Turussa tämä näkyy päärautatieaseman lisäksi Kupittaaalla ja satamassa. Radan varrelle uudistuminen on hyvässä vauhdissa. Alueen asukas- ja työpaikkamäärät kasvavat jatkuvasti.

– Kaikkiaan satamasta Skanssiin ulottuvalle vyöhykkeelle tulee uudistumisen myötä sijoittumaan noin 60 000 asukasta tai työpaikkaa, Hintsanen arvioi.

Kupittaa–Turku-ratahanke avaa uusia kehitysnäkymiä

Kaupunki kasvaa radan ympärille, mutta myös itse rata on myllerryksessä. Kupittaa–Turku-ratahanke tuo kaksoisraiteet kaupungin ytimeen. Hanke avaa mahdollisuuksia kasvuun ja vahvistaa investointikohteiden toteuttamisedellytyksiä. Muutos edistää Turun ja Helsingin välisen nopean junayhteyden sekä Turun matkakeskuksen toteuttamista.

Hanke on merkittävä koko kaupunkiseudun kannalta, sillä se antaa mahdollisuuden myös lähijunaliikenteen kehittämisen Uudenkaupungin, Naantalien, Salon ja Loimaan suuntiin.

Lue lisää:

- vayla.fi/kupittaa-turku-ratahanke
- turkuratapiha.fi
- turku.fi/keskustan-kehittaminen/aninkainen
- turuntiedepuisto.fi/kupittaaan-karki

TEKSTI: RISTO LAHTINEN

Kasvuvyöhyke satamasta Skanssiin

Satamassa kohtaavat Turun kaksi vahvaa kasvusuuntaa: Aurajokivarsi kohti merta ja radan varren kasvuvyöhyke, joka kiertää Satamasta ratapihalle ja Helsingin rataa seuraten Skanssiin asti.

Radan vartta myötäilevä vyöhyke kaupunki-uudistuksen kohteena on yleiseurooppalainen ilmiö. Vanhat varikko-, varasto-, telakka- tai pienteollisuustoiminnot ovat päättyneet tai muuttaneet toisaalle logistisesti otollisempiin sijainteihin. Alueen ottaminen uuteen käyttöön mahdollistaa kaupungin kestävä kasvun kaupunkirakennetta hajauttamatta.

KUVA: ESKO KESKI-OJA

Kaupunkisuunnittelujohtaja Timo Hintsanen kertoo, että kaupunki-uudistuksen erityinen painopiste on asemanseuduissa ja Turussa se näkyy päärautatieaseman lisäksi Kupittaaalla ja satamassa.

Hei, nyt lähdetään

Koulun etsivä yhdyshenkilö auttaa nuoria löytämään mieluisan harrastuksen

Aunelan koulu on mukana Harrastamisen Turun mallin etsivässä harrastustoiminnassa, jossa tarkoituksena on löytää jokaiselle turkulaiselle nuorelle mieluisa harrastus. Yhdyshenkilönä koululla toimii **Hanna Honkanen**, joka kartoittaa harrastamattomia ja auttaa lapsia löytämään harrastusten pariin.

Honkanen toimii koululla opettajana ja hoitaa yhdyshenkilön tehtäviä muiden töiden ohella. Turun kouluista mukana toiminnassa on 34 yksikköä.

Klo 12 Hanna käy läpi harrastuskyselyn tuloksia ja yhteydenottoja

Yhdyshenkilö toimii koululla linkkinä oppilaan ja harrastuksen välillä. Syksyllä toiminta aloitetaan kartoittamalla koulun oppilaiden harrastustarpeita kyselyn avulla.

Honkasen mukaan yhdyshenkilölle tulee yhteydenottoja terveydenhoitajalta, huoltajilta, muulta henkilökunnalta tai oppilailta suoraan.

– Oppilaat tulevat mielellään keskustelemaan tutulle henkilölle, kun kynnys on matala, sanoo Honkanen.

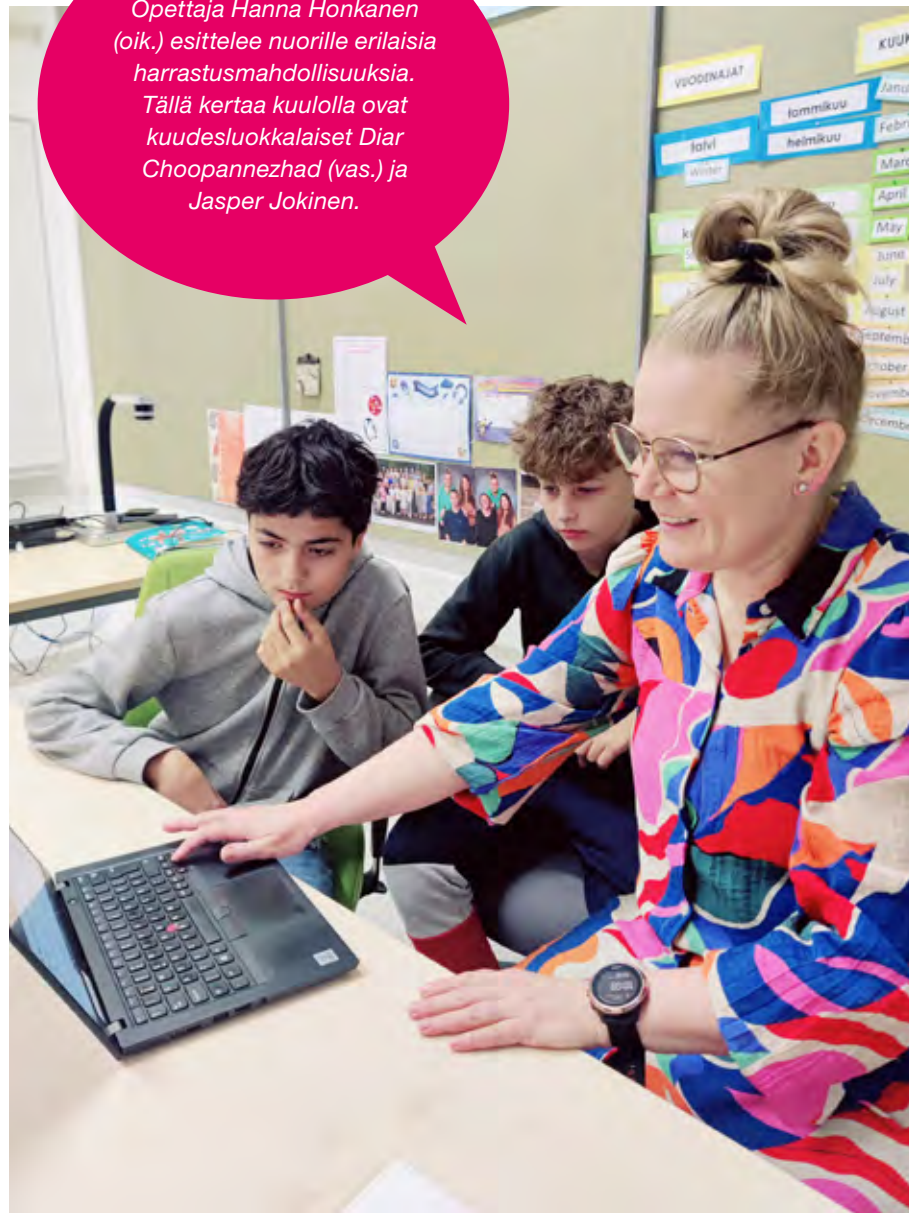
Klo 13 Hanna keskusteleo oppilaiden kanssa harrastustarjonnasta

Kaksi Aunelan koulun oppilasta on ohjattu tutustumaan omien toiveiden pohjalta nyrkkeilyharrastukseen.

Hanna Honkanen keskusteleo nuorten kanssa harrastustoiveista.

Opettaja Hanna Honkanen (oik.) esittelee nuorille erilaisia harrastusmahdollisuuksia. Tällä kertaa kuulolla ovat kuudesluokkalaiset Diar Choopannezhad (vas.) ja Jasper Jokinen.

Harrastusseinä innostaa nuoria tutustumaan eri lajeihin.

– Niinä päivinä ei ole tylsää, kun on treenit, toteaa Aunelan koulun 6.-luokan oppilas **Jasper Jokinen**.

– Parasta harrastuksessa on, kun oppii uutta ja kehittyy, kertoo toinen kuudesluokkalainen **Diar Choopannezhad**.

Myös huoltajien rooli lasten ja nuorten harrastamisen tukemisessa on merkittävä.

– Yhteys kodin ja koulun välillä on harrastamisen jatkuvuuden kannalta oleellista, Honkanen arvioi.

Klo 14 toimintasuunnitelman tekoa lukuvuodelle

– Etsivä harrastustoiminta on tärkeä ja konkreettinen apu harrastamattomuuteen. Harrastusten vaikutukset näkyvät nuorten yleisessä hyvinvoinnissa ja toimintakyvyssä, summaa Aunelan koulun opettaja ja etsivän toiminnan yhdyshenkilö Hanna Honkanen.

Aunela on ollut mukana toiminnan pilottivaiheesta saakka ja koulu aloittaa jo kolmannen lukuvuoden etsivän harrastustoiminnan parissa. Kymmeniä, jopa satoja nuoria on ohjattu erilaisiin harrastuksiin.

Harrastamattomuuden suurimmat haasteet Aunelassa, kuten muuallakin Turussa, ovat kustannukset, etäisyydet sekä tiedon hankinta eri kielillä. Koulun etsivä yhdyshenkilö auttaa eri harrastuksien hakemisessa, harrastustarjonnan läpikäynnissä ja harrastuksiin ohjaamisessa.

– Turussa on paljon maksutonta harrastus- ja kerhotoarjontaa, johon osallistuu suurin osa koulumme oppilaista, Honkanen kertoo.

Koululla järjestetään myös erilaisia tempauksia ja harrastuspäiviä, joilla lisätään liikettä koulupäivien aikana.

Lisätietoa Harrastamisen Turun mallista:

• turku.fi/harrastamisen-turun-malli

TEKSTI JA KUVAT: SONJA JOKIRANTA

Fölikaverit opastavat ikäihmisiä myös Fölin digipalveluiden käytössä.

Fölikaverit opastavat iäkkäitä asukkaita Fölin käytössä

Fölikaverit on vapaaehtoisista senioreista koostuva ryhmä, joka kannustaa ja auttaa muita iäkkäämpiä bussin ja Fölin sähköisten palveluiden käytössä. Yhdessä fölikaverin kanssa voi esimerkiksi tutkia aikatauluja, opetella uuden bussireitin, harjoitella Fölin reittioppaan käyttöä tai kokeilla matkakortin lataamista netissä.

Jos bussilla kulkeminen ja bussilinjat eivät ole ennestään tuttuja, ei Fölin kyytiin uskalla välttämättä yksin lähteä.

Yhdessä kaverin kanssa bussilla matkustamista ja sähköisten palveluiden käyttöä on helpompi opetella.

Fölikaverit ovat tavattavissa toukuusta lokakuun loppuun asti Turussa, Kaarinassa, Raisiossa, Naantalissa ja Liedossa. Toiminta jää talvituolle marraskuussa 2023 ja jatkuu uudelleen toukokuussa 2024.

Fölikavereiden kanssa voi tulla myös sopimaan yhteisen bussimatkan tehtäväksi jonakin toisena päivänä. Fölikavereilta saatava opastus on täysin maksutonta, mutta fölikaverin kanssa tehdyt matkat opastettava maksaa itse.

Ikäihmisille tuottaa haasteita löytää oikea bussireitti

Tuula Törnblom on toiminut fölikaverina Kaarinassa vuodesta 2022 lähtien. Törnblomin mukaan eniten opastusta fölikavereilta toivotaan aikataulujen ja reittien tutkimiseen. Lisäksi matkakorttien latauspisteet ja hinnastot herättävät kysymyksiä.

– Erityisesti bussireittien selvittäminen tuottaa haasteita ikäihmisille. Tutkimme opastettavien kanssa yhdessä aikatauluja ja neuvomme oikean linjan valinnassa. Tulemme myös mielellämme mukaan bussimatkalle opastamaan bussin käytössä ja neuvomaan kädestä pitäen reitin perille pääsemiseksi. Kuluneen kesän aikana Kaarinassa ei kuitenkaan ole juuri tullut kyselyitä yhteisistä bussimatkoista, joten niitä toivomme tulevaisuudessa pääsevämme tekemään enemmän, kertoo Törnblom.

Fölikaverit opastavat myös Fölin sähköisten palveluiden käytössä. Törnblomin mukaan eroja ikäihmisten digiosaamisessa on paljon.

– Niille, jotka eivät tavallisesti käytä tietokonetta, Fölin sähköisten palveluiden kokeileminen voi tuntua haastavalta. Aikataulut on totuttu löytämään Fölin aikataulukirjasta ja matkakorttien lataus tehdään palvelupisteillä tai R-kioskilla. Osa ikäihmisistä kuitenkin käyttää jo sujuvasti Fölin reittiopasta tai lataa matkakorttinsa omalla puhelimellaan, kuvailee Törnblom.

Seniorihintainen kausikortti maksaa 38 e/kk. Seniorialennus myönnetään 65 vuotta täyttäneille, joiden kotikunta on Turku, Kaarina, Raisio, Naantali, Lieto tai Rusko.

• foli.fi/seniorit

Fölikaveritoiminta on muotoiltu yhdessä ikäihmisten kanssa

Föli kehittää fölikaveritoimintaa sekä digipalveluidensa ikäystävällisyyttä erillisessä hankkeessa yhteistyössä Valonian ja Turun ammattikorkeakoulun kanssa.

Fölikaveritoiminta käynnistettiin alun perin kesällä 2021 osana EU-rahoitteista GreenSAM-hanketta ja toiminta on muotoiltu yhdessä ikäihmisten kanssa.

Lisätietoa ja fölikaverien tapaamisajat:
• foli.fi/kaverit

TEKSTI: IIRIS HALSVAHA
KUVAT: PASI LEINO

Suurtalouskokki Teppo Vahtera palkittiin tammikuussa 2023 ravintola-alan PRO-palkinnolla Ammattikeittiön kokki -sarjassa. Vahtera työskentelee Turun kaupungissa kiertävänä kokkina.

Turku on edelläkävijä koulu-ruuan ilmastovastuullisuudessa

Tasapainoinen ruokalista syntyy vastuullisuuskriteerien, ravitsemussuositusten sekä oppilaiden toiveiden perusteella. Kouluruoka elää ajassa, mutta ilmastovastuun näkökulma on tullut jäädäkseen.

Kaarean suurtalouskokki **Teppo Vahtera** on tullut lukiolle töihin aamuseitsemältä. Kello 10.30 saapuvat ensimmäiset ruokailijat. Ruokailijoiden määrää on toisinaan haastavaa hahmottaa, kun osa abeista ei ole paikalla esimerkiksi kirjoitusten takia.

– Tavoitteena on, ettei hävikkiä synnyisi juuri ollenkaan. Ruoka on tuotettaessa aiheuttanut päästöjä ja taloudellisia kuluja, joten pyrimme minimoimaan ilmastovaikutukset keittiön päässä, Vahtera kertoo.

Kaarea valmistaa päivittäin ruokaa 27 000 lapselle, joten menekin arviointi ja ruuan vastuullisuus ovat hyvin tärkeitä. Tuotesuunnittelija **Jarkko Malmberg** kertoo, että ilmastovastuu on huomioitu joka aterian kohdalla.

– Olemme sitoutuneet valmistamaan ravitsemussuositusten mukaista ruokaa. Lisäksi tuemme Turun kaupungin tavoitetta saavuttaa päästöjen osalta hiilineutraalius vuonna 2029, Malmberg kertoo.

Yksi oppilas syö keskimäärin noin 2 000 kouluateriaa elämänsä aikana. Siksi Kaarea osallistaa lapsia ja nuoria kouluruuan suunnitteluun mm. maistattamalla ruokia oppilailla.

– Kaarealla korostamme lapsille ja nuorille loogista ruokailukäyttäytymistä. Kun koulussa syödään ravitsemussuosituksen mukainen annos, ruokailun hävikki nollaantuu. Hävikkiä syntyy aina jonkin verran, mutta toivoisin, ettei ketään yksin syyllistettäisi sen synnystä, Malmberg kertoo.

Hiilijalanjälkimerkki kertoo annoksen ilmastovastuullisuudesta

Turussa on kehitetty vähäpäästöistä ruokalista neljän vuoden ajan. Turku onkin yksi edelläkävijä päiväkotijä ja kouluruuan ilmastovastuullisuudessa Suomessa.

– Laajensimme kasvisruokavaihtoehdon alakouluun syksyllä 2023. Pyrimme myös lisäämään listalle Itämerestä ja Suomen järvistä pyydystettyjä kalatuotteita. Raaka-aineiden kotimaisuusaste on korkea, noin 85 % käytetyistä kiloista, kertoo Turun kaupungin ruokapalveluiden projekti-päällikkö **Maarit Ketola**.

Ruokalistoihin on syksyn aikana sisällytetty hiilijalanjälkimerkintä, joka näkyy ateriovaihtoehtojen kohdalla. Merkin punainen, keltainen ja vihreä väri kertovat, kuinka ilmastoystävällinen ateria on.

– Toiveemme on herättää ajatuksia ruokavalintojen ilmastovaikutuksista ja ohjata ruokailijaa tekemään päätöksiä sen perusteella. Sekaruokavaliostakin löytyy ilmastoystävällisiä vaihtoehtoja, Ketola muistuttaa.

Ketola on samaa mieltä Malmbergin kanssa siitä, että lasten ja nuorten ruokailutottumukset vaikuttavat huolestuttavilta.

– On tärkeää, että päiväkodeissa ja kouluissa tarjottava ruoka on ravitsemussuositusten ja vastuullisuuskriteerien mukaista. Sen lisäksi meidän on hyvä osallistaa lapsia ja nuoria enemmän mukaan keskusteluun ja suunnitteluun sekä kertoa avoimemmin ruokalistaan vaikuttavista asioista, Ketola korostaa.

Lue pidempi juttu verkossa:

• turku.fi/turku-edellakavija-ilmastovastuullisuudessa

TEKSTI: MIMOSA WALLENBERG, SANNA-MAIJA RAUTAKOSKI
KUVAT: SANNA-MAIJA RAUTAKOSKI

Kaarealta kerrotaan, että vaikka kasvisvaihtoehdot ovat kehittyneet vuosien varrella, vain noin viisi prosenttia syödystä ruokamäärästä on kasvisruokaa.

Valoa näkyvissä

Turun kolmas kansainvälinen valotapahtuma, Valon polku, lumoa turkulaiset ja matkailijat tänä vuonna 6.–9.12. Valon polku on Turun kaupungin toteuttama valotaidekokonaisuus, joka saa inspiraationsa Turusta, sen historiasta, kulttuurista, kaupunkimaisemasta ja tarinoista eli kaupungista itsestään.

Vuoden 2023 Valon polku tuo kaupunkiin 15 inspiroivaa valoteosta sekä runsaasti oheisohjelmaa: sirkusta, tanssia ja tulitaidetta. Osa teoksista jää ilahduttamaan kulkijoita koko pimeimmän talvikauden ajaksi.

Suomalaisten taiteilijoiden lisäksi tapahtumaan osallistuvat valotaiteilija **Brendan Savage** Irlannista ja **Aleksandra Stratimirovic** Ruotsista, taiteilijaryhmä **Ochoresotto** Itävaltasta sekä interaktiivisiin videoteoksiin erikoistunut ranskalaistaiteilija **Matthieu Tercieux**.

Osa tapahtuman teoksista on täysin uusia, eikä niitä ole nähty missään muualla ennen Suomea. Tapahtuma on mahdollista kokea yhdessä illassa, mutta koettavaa riittää helposti useammallekin illalle.

– Valon polku on varsin uusi tulokas valotaiteen kentällä. Lyhyestä iästään huolimatta se on jo kerännyt paljon huomiota sekä

positiivista palautetta. Viime vuoden tapahtumassa vieraili 200 000 kävijää, kertoo tapahtuman tuotannosta vastaava **Minna Heiniö**.

Tapahtuman taiteellisena johtajana toimii **Kari Kola**, joka on yksi Suomen kansainvälisesti tunnetuimmista valotaiteilijoista. Kolan taidetta on nähty kymmenissä maissa eri puolilla maailmaa ja hän on muun muassa ainut taiteilija, joka on saanut tehdä valotaide-teoksen Stonehengeen.

Kolan mukaan Turussa on hyvä tekemisen meininki ja ilmapiiri.

– Tuntuu siltä, että täällä halutaan tehdä asioita yhdessä, mikä ei ole ihan itsestään selvä asia, Kola kiittelee.

- turku.fi/valonpolku
- turku.fi/sv/ljusstigen
- turku.fi/en/pathlight

Aleksandra Stratimirovic on käyttänyt teoksessaan materiaalina valtameristä kerättyjä kalaverkkoja.

Jos

Turussa ei olisi korkeakouluopiskelijoita

Turussa opiskelijan on hyvä olla. Kampus on lähellä kaupungin keskustaa, kohtuuhintaisia asuntoja löytyy markkinoilta, kaikki palvelut ovat lähellä ja kymmenien tuhansien korkeakouluopiskelijoiden yhteisöt pitävät huolta siitä, että kaupunki elää.

Alkusyksyn ilouutinen oli se, että Turun asukasluku ylitti 200 000 asukkaan rajapyykin. Asukasluvusta yli viidesosa koostuu korkeakouluopiskelijoista. Turun yliopiston, Åbo Akademin, Turun ammattikorkeakoulun, humanistisen ammattikorkeakoulun, Yrkeshögskola Novian ja Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelijat elävät sulassa sovussa Suomen parhaassa opiskelijakaupungissa.

Jos Turussa ei olisi korkeakouluopiskelijoita, olisimme aivan eri sarjassa Suomen elinvoimaisimpien kaupunkien kanssa. Opiskelijat tuovat alueelle eloa, eikä Tunnin junan tai Turun raitiotiehankkeen toteuttamisista olisi puhuttakaan ilman tämän väestönosan tuomaa piristettä. Paikalliset yritykset kipuilisivat työvoimapulan kanssa, eikä palvelutarjontakaan olisi yhtä laajaa.

Jos veikeitä haalareita ei näkyisi katukuvassa, ei myöskään olisi opiskelijatapahtumia, eikä instituutioiksi muodostuneita yökerhoja. Pääkirjastossa suhisivat vain sanomalehtien sivut ja tuulipukujen lahkeet. Ehkä ainoa positiivinen asia olisi se, että sähköpotkulautoja olisi vähemmän, sillä ne eivät tunnu liikku-
mismuotona olevan vanhemman väestön suosiossa.

Vappuaattona taidemuseonmäki ei olisi täynnä juhlivaa lakkikansaa. Ehkä joku muu agitoisi taidemuseon edessä, mutta sitä samaa iloa ja energiaa ei mistään muusta yhteisöstä kaupunkiin saataisi. Ehkä Yliopistonmäkikin olisi rakennettu täyteen asuntoja. Mäen asukkaat saisivat asua paraatipaikalla, mutta toivottavasti toista funikulaaria sinne ei olisi rakennettu.

Turussa opiskelee runsaasti ulkopaikkakuntalaisia, jotka ihastuvat ensimmäisenä opiskeluvuotenaan syksyiseen jokirantamaisemaan ja opiskelijayhteisöjen voimaan. Yhteisöllisyyttä ja unohtumattomia kokemuksia riittää kaikille, siitä paikalliset ylioppilas- ja opiskelijakunnat pitävät huolen. Harvoin ulkopaikkakuntalaiset, pääkaupunkiseudulta tai kauempeakin, harmittelevat Turkuun muuttamista.

Vielä toistaiseksi valitettava tosiasia on se, että moni korkeakouluopiskelija haluaisi perustaa elämänsä Turun alueelle, mutta työllistymisen mahdollisuudet vetävät monet pääkaupunkiseudulle. Toivottavasti Turku pystyy tulevana vuosina osoittamaan olevansa elinvoimainen ja elävä kaupunki, joka vetää yrityksiä ja pystyy pitämään muuttoliikkeen kaupunkiin positiivisena.

Kerran kun Turkuun asettuu, on korkea kynnyks lähteä pois.

Akseli Tiitta
Hallituksen puheenjohtaja
Turun yliopiston ylioppilaskunta

KUVA: CHRISTOPHER LUND

Would that my heart were stone,
A rock cut with a vast and smiling
Time flowing by.
Alas, alas it is not so!
Wrenched it is with pain,
Galled at the roots by grief
Yet feeling such hellish joy.

Maarit Vainio (vas.), Päivi Sirén-Laine ja Kirsi Juutilainen ovat käyneet kulttuurientojen ohella useaan kertaan ruskalomalla Lapissa.

Kulttuurin suurkuluttajilla on yhteinen pankkitili

Vuosikymmeniä tunteneet ystävykset kahlaavat ahkerasti läpi Turun kulttuuritarjontaa. Tanssiteatterit saavat erityiskiitosta, mutta lasten kulttuuritarjonnassa olisi kehitettävää.

Wäinö Aaltosen museo on täydellinen paikka tutustua kulttuuriin hurahaneeseen ystäväporukkaan.

Samalla reissulla kolmikko pääsi uusiin kovassa käytössä olevat museokorttinsa.

Kirsi Juutilainen, Päivi Sirén-Laine ja Maarit Vainio ovat erittäin nauravaisia ja kolmikko suorastaan pursuaa intoa kertoa kulttuurin merkityksestä.

Ystävyysjuuret ulottuvat vuosikymmenten taakse. Vainio ja Sirén-Laine kertovat, että he ovat tunteneet toisensa vuodesta 1967 ja Juutilainen tuli mukaan kuvioihin 1980-luvulla.

– Aluksi kävimme yhdessä syömässä. Hyviä ruokaravintoloita löytyy Turusta vaikka kuinka, mutta muuten yli 60-vuotiaille ei tahdo löytyä paikkaa, jossa ystäviä voisi tavata lasillisella, Vainio harmittelee.

Kolmikko löysi kulttuurista tavan viettää aikaa yhdessä, ja näin syntyi Tädit jaksaa heilua -kulttuuritrio.

Musiikkia, teatteria – mitä vain!

Triolla on yhteinen pankkitili, jolta maksetaan kaikki kulttuuriennot, kuten konserttiliput.

– Päivi on porukan puuhaleidi, ja ihmiset osaavat ilmoittaa hänelle etukäteen konserteista, joita ei vielä näy julkisissa kalentereissa, Juutilainen paljastaa.

Naiset ovat suuria Apocalypticafaneja. Viimeksi he ovat kuulleet bändiä Down by the Laituri- festivaalin kirkkokonsertissa sekä korona-aikana Mikaelin kirkossa.

Musiikista kun on puhe, naiset antavat positiivista palautetta uudesta musiikkitalo Fuugasta.

– Täytyy sanoa, että ennen ei kaikki ollut paremmin. Se on pelkkää nostalgiaa. Turku tarvitsee uuden musiikkitalon ja Itsenäisyysdenaukio on Fuugalle oikein sopiva paikka, Sirén-Laine kommentoi rohkeasti.

Vaikka musiikki on lähellä naisten sydämiä, muikin kulttuuritarjonta vetää heitä puoleensa.

Turun kaksi tanssiteatteria ERI ja Aurinkobaletti järjestävät kaverusten mukaan mielenkiintoisia esityksiä. ERI:n lapsille ja lapsenmielisille suunnatut tanssiesitykset saavat naisilta erityiskiitokset.

Toiveena yli kymmenvuotiaille lapsille lisää tarjontaa

Lastenlapset ovat usein mukana kolmikron yhteisissä riennoissa. Naisilla onkin nasevaa sanottavaa Turun kulttuurijärjestäjille.

– Turussa on mielenkiintoisia museoita, mutta ei niihin kerta toisensa jälkeen jaksu mennä. Tuntuu, että pienille lapsille on monenlaista kulttuuritarjontaa, mutta yli kymmenvuotiaille vähemmän, naiset pohtivat.

– Tuntuu, että lapsia aliarvioidaan. Lapsenlapseni viihtyi hyvin Svenska Teaternin joulukonsertissa, vaikka ohjelma oli suunnattu aikuisille, Sirén-Laine jatkaa.

Joulurauhan julistus on kaikki kaikessa

Uuden torin myötä myös joulumarkkinat saavat uusia mahdollisuuksia, ja Vainio odottaakin markkinoiden pientä uudistumista. Myös kauneimmat joululaulut ovat tärkeitä tapahtumia naisille.

– Kirkot täyttyvät ihmisistä ja on ihanan tunnelmallista. Lapsille löytyy ihmeen paljon kaikenlaista jouluojelmaa, Sirén-Laine toteaa tyytyväisenä.

Joulurauhan julistus on naisille kuitenkin kaikki kaikessa. Silloin ”Suomi kuuluu Turkuun”, kuten Sirén-Laine asian muotoilee.

– Olimme jo lapsena seuraamassa julistusta ja siitä alkoi joulu. Edelleen voi nauttia tunnelmasta ja ihastella kaupungin vilinää, naiset kommentoivat.

TEKSTI: MIMOSA WALLENBERG,
SANNA-MAIJA RAUTAKOSKI
KUVA: SANNA-MAIJA RAUTAKOSKI

Menovinkkejä talvikauteen voit katsoa Turkupostin kalenteriosion sivulta 24 alkaen ja tapahtumakalenterista osoitteessa kalenteri.turku.fi.

Petra Pulkkinen (t.v.) är nöjd med lekparksverksamheten. Den öppna småbarnspedagogiken är avgiftsfri, säger dagvårdsarbetare Emilia Törnblom.

Svenskspråkig verksamhet i Museibackens lekplats

Åbo stads småbarnspedagogik inledde lekparksverksamhet på svenska i Museibackens lekplats i början av augusti.

På lekplatsen finns två finskspråkiga och en svenskspråkig dagvårdsarbetare. Enligt **Emilia Törnblom** fungerar samarbetet mellan den svenska och den finska lekverksamhet bra.

– Ledda stunder sker på båda språken och vi tar alla emot barn på ett jämlikt sätt.

Föräldrarna är nöjda eftersom det har funnits ett behov av aktiviteter på svenska.

En tvåspråkig park är en bra lösning.

Petra Pulkkinen går med sitt barn till parken och säger att hon är nöjd med verksamheten. Hon berättar att hon letat efter svenskspråkig parkverksamhet tidigare och av en slump såg en nyhetsartikel om detta.

– Det är utmärkt service från Åbo stad. I parken råder en god stämning och det är skönt att lämna barnet här en stund.

Petra Pulkkinen anser att en tvåspråkig park är en bra lösning.

– I Åbo finns många tvåspråkiga familjer och barnen integreras ändå på båda språken. Tyvärr ordnar inte alla städer sådan verksamhet.

Avgiftsfri service för barnfamiljer

Lekparksverksamheten är öppen småbarnspedagogik för familjer. Parkerna har öppet varje vardag klockan 9–12.30. Lekparksverksamheten är avsedd för barn i åldern 1,5–6 år.

Vårdnadshavarna och personalen uppskattar tillsammans hur länge barnet orkar vistas på lekplatsen.

Anmälan till Museibackens lekpark i Puolalaparken (Auragatan 26) görs via eVaka.

Läs mera:

- turku.fi/svensksprakig-lekpark-verksamhet-i-museibacken

TEXT OCH FOTO: MAIJA LINNALA

I Sirkkala skolas nya utrymmen möts nutiden och historien

Eleverna och personalen i Sirkkala skola kunde denna höst flytta in i förnyade utrymmen på Sirkkalagatan efter två år i evakueringslokaler.

Skolans rektor **Elise Kurtén** är glad över att man lyssnade på önskemål som skolans personal och elever hade då man förverkligade renoveringen.

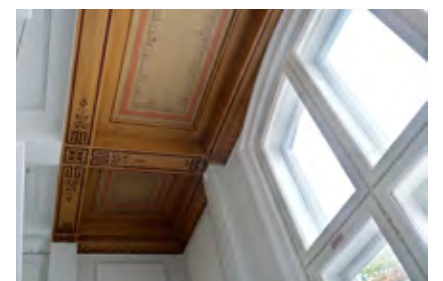
– I dagens skola behövs det att man kan lugna ner undervisningslokalerna. Vi ville ha trygga och avgränsade klassrum. Å andra sidan möjliggör de flyttbara väggarna också att man kan förena utrymmen, säger Kurtén.

Renoveringen genomfördes med respekt för skolans långa historia. I utrymmena har man till exempel bevarat flera detaljer som berättar om skolans förgångna. De äldsta av byggnaderna på gården härstammar från 1800-talet.

– Det är viktigt att barnen kan se olika tidsperioder i skolan och att de gamla utrymmena fortfarande fungerar, konstaterar Kurtén.

I den nya skolan finns undervisningslokaler som saknades i det gamla skolhuset, till exempel utrymmen för tekniskt arbete och musikklass. Skolgården å sin sida erbjuder mångahanda motionsaktiviteter såsom klättrvägg och bollplan. Den nya skolbyggnadens yttervägg dekorerar av ett kollektivt konstverk som skolans elever har förverkligat

De gravingar barnen gjort i det kollektiva konstverket dekorerar också den populära klättrväggen på gården.

Man har bevarat flera ursprungliga detaljer i de gamla skolbyggnaderna.

under handledning av konstnär **Maikki Rantanen**.

Och hur har barnen tagit emot den nya skolan?

– Barnen har varit mycket ivriga, att ”wow, är det här ens samma utrymme”. Man får hoppas att de vackra, rena och prydliga utrymmena uppmanar till att hålla dem sådana också i fortsättningen, ler Kurtén.

Läs mer:

- turku.fi/sv/sirkkalas-nya-skola

TEXT OCH FOTO: KAISA KOSKI

Rektor Elise Kurtén tackar den nya skolans harmoniska färgvärld i vilken man kan se nyanser från äppelträden som pryder skolgården.

Lapsille, perheille ja nuorille

KUVA: MIKA OKKO

Lasten liikunnan ihmemaa

Sunnuntaisin 10.12. asti klo 17–19 maksutonta liikkumisen iloa 1–12-vuotiaille lapsille ja heidän vanhemmilleen Aunelan ja Ilpoisten palloiluhallissa, Haarlan ja Hepokullan kouluissa ja Moisio ja Lausteen liikuntahalleissa sekä Kupittaa urheiluhallissa klo 17–19.30. Toiminta jatkuu joulutauon jälkeen 14.1. Toiminta on valvottua, mutta ei ohjattua.

• Lisätiedot: turku.fi/ihmemaa, facebook.com/lastenliikunnanihmemaa, liikunta.palvelut@turku.fi, p. 050 554 6219

Harrastamisen Turun malli – Harrastuskerhot

Harrastus kaikille, harrastus just sulle! Maksutonta Harrastamisen Turun mallin harrastustoimintaa koulujen tiloissa tai niiden läheisyydessä. Turkulaisissa ala- ja yläkouluissa järjestetään uusia harrastuskerhoja ja -työpajoja. Toiminta on kaikille turkulaisille peruskoululaisille, jotka etsivät harrastusta koulupäivän yhteyteen.

• Lisätiedot: turku.fi/harrastelukarit

Koulujen etsivä harrastustoiminta

Toimintaan mukaan lähteneissä Turun peruskouluissa järjestetään etsivää harrastustoimintaa. Palvelu on tarkoitettu mukana olevien koulujen oppilaille, joille ei ole vielä löytynyt mieluisaa vapaa-ajan tekemistä. Koulujen oma etsivän harrastustoiminnan yhdyshenkilö auttaa ja neuvoo oppilaita löytämään heille mielekkään harrastuksen. Toiminta on maksutonta ja osa harrastamisen Turun mallia.

• Lisätiedot: turku.fi/koulujen-etsiva-harrastustoiminta

Onnistumisen riemua soveltavan liikunnan ryhmissä 10.12. asti

Liikuntaryhmiä erityistä tukea tarvitseville lapsille ja nuorille, jotka etsivät itselleen mukavaa harrastusta. Joka viikko monipuolisia liikuntaryhmiä – tule mukaan jumpaamaan, tanssimaan, pelaamaan ja uimaan!

• Lisätiedot: turku.fi/soveltavaliikunta, marianna.ylinampa@turku.fi, p. 050 554 6226 tai p. 050 594 7207 (uintiryhmät)

Perusliikuntataitoja LiKe-kerhoissa

Maksuttomat LiKe-kerhot 1.–6.-luokkien oppilaille syyskaudella viikoilla 36–49 ja keväällä 2–18. Kerhohetkinä koulun omat opettajat tai seuraohjaajat.

• Lisätiedot: koulusi.kerhovastava@turku.fi tai harri.karjalainen@turku.fi, p. 050 590 7462

Nuorille maksuttomia liikuntavuoroja Mihissä

12–19-vuotiaiden Mihi-vuoroilla lajeina mm. jääkiekko, koripallo, keilailu, laserpeli, taekwondo ja futsal.

• Lisätiedot: mihi.fisk@turku.fi, p. 050 554 6250

KUVA: KMG

Aikuisille

Kuntosalin ABC-kurssit aloittelijoille

Edullinen kurssi kuntosaliharjoittelun perusteisiin kaikille, joille kuntosaliharjoittelu on vierasta. Kurssiin kuuluu neljä ohjattua tapaamista. Kurssilaiset saavat oman harjoitteluohjelman, joten omatoiminen kuntosaliharjoittelu onnistuu kurssin jälkeen hyvin. Kurssit järjestetään Impivaaran kuntosalilla, Kupittaa urheiluhallin kuntosalilla sekä Petreliuksen uimahallin kuntosalilla.

• Lisätiedot: turku.fi/kuntosaliabc, topi.hella@turku.fi

Soveltavaa liikuntaa erityistä tukea tarvitseville aikuisille

Onnistumisen elämyksiä ryhmissä, joissa harjoitukset sovelletaan omaa toimintakykyä tukeviksi.

• Lisätiedot: turku.fi/soveltavaliikunta, p. 050 554 6222

Soveltava kuntosaliharjoittelun ABC-kurssi

• ti 28.11.–30.1. klo 12 Kupittaa urheiluhalli (Tahkonkuja 5)
• ke 29.11.–31.1. klo 13.15 Impivaaran uimahalli (Uimahallinpolku 4). Huomioi joulutauko.

Kurssilla (6 krt) tutustutaan kuntosaliharjoitteluun ja oikeaan suoritustekniikkaan. Yleisavustaja paikalla. Hinta 15 € + sisäänpääsymaksu (kertamaksu, Liikunta- tai Senioriranneke). Kimmoke-rannekkeella maksuton.

• Ilmoittautuminen: p. 050 594 7207

KUVA: MIKA OKKO

Oman avustajan voi ottaa mukaan ryhmään!

Viittomakielellä tulkattu kevennetty vesijumppa

Torstaisin klo 10, Impivaaran uimahalli (Uimahallinpolku 4). Aloittelijoiden 30 minuutin jumppa matalassa +30-asteisessa vedessä. Hinta 2,5 €/krt + sisäänpääsymaksu (Seniori-, Kimmoke-, Liikuntaranneke tai kertamaksu).

• Ilmoittautuminen: impivaaranuimahalli.fi/ohjaustoiminta/vesijumppa. Ilmoittautumislinkki aukeaa perjantaisin seuraavan viikon jumppiin.

Omatoimipelailuryhmä

Torstaisin klo 13.30–15, Impivaaran uimahallin liikuntasali. Maksuton pelailuvuoro, jossa liikunta-avustaja auttaa pelin valmisteluissa ja sen aikana. Leppoista pelailua istuen tai seisten. Ei ennakkoilmoittautumista.

Kehitysvammaisten peliryhmä

Torstaisin klo 17–18, Ammatti-insituutin sali (Uudenmaantie 43). Pallopelejä sovelletaan osallistujien toiveiden mukaan. Hinta 30 €/kausi turkulaiset, muut 45 €/kausi.

Saattajakortilla avustaja mukaan

Saattajakortti helpottaa vammaisen tai pitkäaikaissairaana liikunnan ja kulttuurin harrastamista. Se oikeuttaa saattajana toimivan avustajan maksuttomaan sisäänpääsyyn yhteistyökuntien liikunta- ja kulttuuripalveluiden sopimissa palveluissa.

• Lisätiedot: Käyttökohteet ja hakulomake: turku.fi/saattajakortti, ympäristökuntien saattajakorttipalvelut: liiku.fi/saattajakortti

Leidit liikkeellä ja Kunnon äijät 8.1.–5.5.

Lähde kokeilemaan uutta, vaihtelevaa arjen aikataulujen mukaan tai keskity sinulle mieluisiin lajeihin naisten Leidit liikkeellä ja miesten Kunnon äijien -ryhmissä. Voit liikkua rajattomasti yli 20 vuorolla viikossa.

• Lisätiedot: turku.fi/leiditliikkeella, turku.fi/kunnonaijat

Ihanaiset naiset -liikuntakurssi 16.1.–5.5.

Naisille, joiden painoindeksi on vähintään 30 ja jotka haluavat aloittaa liikkumisen turvallisesti ohjatussa ryhmässä.

• Lisätiedot ja ilmoittautuminen: turku.fi/ihanaisetnaiset

Raskas sarja -liikuntakurssi 16.1.–5.5.

Työikäisten ylipainoisten miesten liikuntakurssi, jossa voi liikkua 1–3 kertaa viikossa.

• Lisätiedot ja ilmoittautuminen: turku.fi/raskassarja

Kimmoke-ranneke

Edullisesti vauhtia vapaa-aikaan. Olet oikeutettu rannekkeeseen, jos saat tiettyjä Kelan tukia.

• Lisätiedot: turku.fi/kimmoke

Ikääntyneille

KUVA: MIKA OKKO

Hyppää mukaan maksuttomalle tutustumiskerralle!

KuntoVoiTas-ryhmäliikunnassa harjoitellaan innostavasti ja tehokkaasti!

Kuntosi kohoaa ammattilaisen ohjauksessa ja kannustavassa ryhmässä.

Tunneilla voima-, tasapaino-, ja liikkuvuusharjoitteita, jotka ovat ikääntyneiden toimintakyvyn kannalta tutkitusti tärkeimpiä. Sopii eri kuntoisille ja ilman apuvälineitä liikkuville, sillä harjoitteista tarjotaan aina useampia vaihtoehtoja. Edullisella maksulla voit liikkua rajattomasti kaikissa KuntoVoiTas-ryhmissä Impivaaran uimahallin liikuntatiloissa ja jalkapallohallilla, Kupittaaan urheiluhallilla ja palloiluhallilla, Ruusukorttelissa ja Lehmusvalkamassa. Kevätkausi 8.1.–3.5. Hinta 50 €/kevätkausi.

• Lisätiedot: turku.fi/kuntovoitas, p. 050 554 6218

+ 75 VoiTas-tehoryhmistä turvallinen aloitus liikuntaharrastukselle

Maksuttomissa Voima- ja Tasapainoharjoittelun tehoryhmissä harjoitellaan ammattilaisten ohjauksessa. Ryhmiä järjestetään kaksi kertaa viikossa kahdeksan viikon ajan kuntosalilla eri puolilla kaupunkia.

Ryhmät sopivat sinulle, jos

- et ole vielä löytänyt sopivaa liikuntaryhmää ja olet liikunnan aloittelija
- olet huomannut lievää heikkenemistä lihasvoimassa ja tasapainossa
- ulkona liikkumisesi on vähentynyt
- liikut ilman apuvälineitä sisällä ja asut itsenäisesti ilman kotihoidon palveluja
- haluat sitoutua kuntosi parantamiseen ja liikkumisen lisäämiseen.
- Täytä hakulomake 29.1. alkaviin ryhmiin 1.1.2024 alkaen: turku.fi/voitas, p. 044 082 0253

Senioriranneke – elämyksiä ja liikuntaa arkeen yhdellä rannekeella!

Edullinen Senioriranneke on tarkoitettu 65 vuotta täyttäneille turkulaisille uimalaitoksiin, kuntosaleihin ja kulttuuritarjontaan aukioloaikojen mukaan. Seniorirannekeella omaoimisia liikuntavuoroja, ohjattuja kuntosalivuoroja sekä kertaluonteisia kulttuuriopastuksia.

Hinta 40 €/kausi + 8 € rannekemaksu ensimmäisellä latauskerralla.

• Myyntipaikat ja lisätiedot: turku.fi/senioriranneke, p. 050 554 6224

Seniorivuorot kuntosalilla (Seniorirannekeella)

Omatoomisia vuoroja Kupittaaan urheiluhallilla ja Impivaaran uimahallilla. Ohjattuja seniorivuoroja Aunelan palloiluhallilla, Jäkärän kuntosalilla, Petreliuksen uimahallilla, Paattisten aluetalon kuntosalilla ja Varissuon jäähallilla.

• Lisätiedot: p. 050 554 6224, turku.fi/senioriranneke

+65 liikunnan starttikurssit

Kuntosalikurssit kerran viikossa kahdeksan viikon ajan ammattilaisen ohjauksessa kannustavassa ilmapiirissä. Osallistuminen Seniorirannekeella. Kurssit Impivaaran uimahallilla ja Kupittaaan urheiluhallilla.

• Ilmoittautuminen: turku.fi/senioriranneke, p. 050 554 6224

Rospuuttokauden kävelyt

Omatoomisilla kävelyvuoroilla pääset liikkumaan liikkautta pelkäämättä läpi talven! Vuorot marraskuun alusta maaliskuun loppuun asti Impivaaran jalkapallohallilla (Eskonkatu 1) ma klo 13–14 ja Kupittaaan tekoonurmikentällä 5 (Blomberginaukio) ti klo 13–14 ja ke klo 10–11.

• Lisätiedot: turku.fi/senioriranneke, p. 050 554 6224

Luistelemaan!

Yleisöluistelut jäähalleissa

Varissuon jäähalli (Kraatarinkatu 4)

- ma–ke 13.45–14.35
- to 13.45–14.35 ja 18–18.45
- pe 13.45–14.35
- su 10–10.50

Impivaaran jäähalli (Eskonkatu 1)

- ma 14–14.50 ja 17–17.45
- ke 13.45–14.35
- la 10.30–11.20

Kupittaaan luistelumatto ja luistinvuokraus

Vuokraus Kupittaaan luistelumatolla ma, ke ja pe klo 17–20 sekä la–su klo 10–18. Luistelumatto aukeaa säiden salliessa joulukuussa ja luistimia vuokrataan joulukuusta lähtien.

• Vuokrauksen lisätiedot: p. 050 554 6250

Suksivuokraus

Impivaaran suksivuokraus alkaa säiden salliessa joulukuun aikana. Vuokrausajat: ti ja to klo 17–20, la–su klo 11–16.

• Lisätiedot: p. 050 554 6250

Uimahalleissa tapahtuu

Joulunaika uimahalleissa

- Impivaara avoinna 23.12., 26.12., 31.12. ja 6.1. klo 9–17, suljettu 24.–25.12. ja 1.1.
- Petreliuksen avoinna 23.12. ja 31.12. klo 10–14.30, suljettu 24.–26.12., 1.1. ja 6.1.
- Petreliuksen uimahallin ja Paattisten aluetalon kuntosalit avoinna päivittäin klo 6–22.

Tunnelmalliset kynttiläuintit

- Impivaaran uimahalli ma 18.12. ja ke 20.12. klo 6–8 ja 16–20
- Petreliuksen uimahalli ti 19.12. klo 6–10 ja 17–19.30 ja pe 22.12. klo 6–10 ja 17–18.30
- Lisätiedot: turku.fi/uimahallit, facebook.com/uimaanturussa, instagram.com/uimaanturussa

Vietä tunnelmallinen uintihetki joulukiireiden keskellä!

KUVA: SUSANNA VUORI

Impivaaran uimakoulut ja vauvauinnit

Ilmoittautuminen Impivaaran tammikuussa alkaviin uimakouluun, vauvauintiin ja Kuntosalin ABC-kursseille: turkulaiset ke 13.12. klo 12 ja muut pe 15.12. Maalis-huhtikuun kursseille ilmoittautuminen turkulaisille ke 7.2. klo 12.

• Lisätiedot ja ilmoittautumiset: impivaaranuimahalli.fi

Vattengymppa på svenska i Impivaara simhall på måndagar kl. 19.30–20.15

Anmälningar på fredagar kl. 15: turku.fi/sv/impivaarasimhall

Söker du information om motion på svenska?

• turku.fi/sv/motion, tel. 050 554 6218

• facebook.com/uimaanturussa • instagram.com/uimaanturussa

SUOMEN JOUULU- KAUPUNKI TURKU

Täynnä joulun taikaa

TURKU

Tutustu tapahtumiin
joulukaupunkiturku.fi

Tapahtuma- kalenteri

Menovinkkejä talvikaudelle:
kalenteri.turku.fi, kalenteri.turku.fi/sv

Marraskuu

Turun suomenkielinen työväenopisto Ilmoittaudu kevään kursseille

• www.turuntyovaenopisto.fi

Ke 22.11. klo 13 omakirjasto.fi Yksinäisten vertaisryhmä etänä

Turkulaisille ikäihmisille, jotka kokevat yksinäisyyden tunnetta ja haluavat siihen muutosta. Myös 20.12., 3.1., 17.1. ja 31.1.

• omakirjasto.fi

To 23.11. klo 14–15.30 pääkirjasto Pääkirjaston digituki

Myös 7.12. ja 14.12.

• turku.fi/kirjasto

To 23.11. klo 19 Tehdas Teatteri Angelika ja kuumat paikat

Esityksiä 16.12. asti.

• tehdasteatteri.fi

To 23.11. kl. 19 Åbo Svenska Teater Something Rotten!

• abosvenskateater.fi

Täydellinen lauantai -komedian
päärooleissa ovat Jenni Kokander
ja Jaakko Saariluoma.

KUVA: OTTO-VILLE VÄÄTÄINEN

KUVA: PETTE RISSANEN

Ke 22.11. klo 14 pääkirjasto, musiikkiosasto Hittimittari: Populaarimusiikki maailmalla

Myös 13.12.

• turku.fi/kirjasto

Ke 22.11. klo 18.30 Kupittaaan palloiluhalli Mauno Koivisto juhhalentopallo-ottelu

TUTO Volley kohtaa Loimaan Hurrikaanit.

• kalenteri.turku.fi

Pe 24.11. klo 19 Sigyn-sali Turku Jazz Orchestra plays Weather Report

• tjo.fi

Pe 24.11. klo 20 Linnateatteri Lomasolmu-farssikomedia

Esityksiä 27.1. asti.

• linnateatteri.fi

La 25.11. klo 11, 13 ja 15 Meijä Manu -opastettu kävelykierros

Maksuton tapahtuma, vaatii ilmoittautumisen.

• turkuseura.fi/tapahtumat

Turun Kaupungin- teatterissa talvella

Veden varaan

Dekkarissa yhdistyvät urbaani-
legenda sarjamurhaajasta,
alitajunnasta nousevat uhat ja
mystiset ihmiskohtalot.

Pikku naisia

Vielä ehdit tempautua mukaan
luovien Marchin sisarusten
tarinaan. Esityskausi päättyy la
9.12.

Cabaret

Ylistetty Cabaret-musikaali
kutsuu Kit Kat Clubille.
Esityskausi päättyy pe 23.2.

Ei kertonut katuvansa

Tommi Kinnusen menestyskirja
sodasta palaavista naisista.
Esityskausi päättyy to 11.1.

Häiriötekijät

Sukellus ADHD-nuoren
maailmaan. Ensi-ilta Sopukassa
pe 1.12.

Stand up, Teatteri!

Suomen ykköskoomikot lavalla
joka kuukausi!

Täydellinen lauantai

Komedia perhe-elämän ytimeistä.
Ensi-ilta pe 2.2.

Lou Salomé

Draama historian unohtamasta
anarkistista. Ensi-ilta ke 14.2.

Koko ohjelmisto ja tapahtumat:
tkteatteri.fi

Liput: 02 262 0030 /
myynti@tkteatteri.fi / lippu.fi

Teatteria Seikkiksessä

- su 26.11. Tarinankertojan matkassa – Marin ja Timuksen outo joulu
- su 3.12. Mimin ja Kukun jouluseikkailu
- ti 5.12. Jul med Alfons Åberg
- su 10.12. Hämärinkäinen
- ti 12.12. | to 14.12. | su 17.12. Joulu laulattaa – osallistava muskarikonsertti
- su 21.1. | ti 23.1. Duo Color Express
- su 28.1. Musiikkisirkus Avain hukassa

Lisätiedot ja liput:

- turku.fi/seikkailupuisto

Nukketeatteriesitys
Hämärinkäinen.

KUVA: MISO MACUFA

Jouluinen lastenteatterikiertue ja muskari kirjastoissa

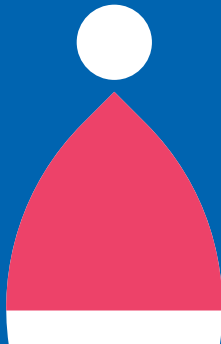
Minttu Metsätonttu ja Ikimetsän surinoita

- to 23.11. klo 9.30 Paattisten kirjasto
- pe 24.11. klo 9.30 Ilpoisten kirjasto
- lisää esityksiä lähikirjastoissa marras- ja joulukuussa

Kiertävä kirjastomuskari

- to 23.11. klo 10 Ilpoisten kirjasto
- to 7.12. Varissuon kirjasto
- to 21.12. pääkirjaston musiikkiosasto

- turku.fi/kirjasto

Maksuton karuselli
kruunaa Turun uuden
Joulutorin
25.11.–22.12.

KUVA: ISTOCK

Turun Joulutori tarjoaa elämyksiä ja joulun tunnelmaa

Kauppatorille rakentuu ensimmäistä kertaa moderni ja lämminhenkinen Turun Joulutori. Käsityöläisten kojut, monipuolinen ruokatarjonta, glögibaarit ja viihtyisät oleskelualueet toivottavat kaikki nauttimaan joulun tunnelmasta. Turun Joulutorin taianomaisen joulutunnelman kruunaa maksuton karuselli sekä elämykselliset esitykset Kauppatorin esiintymislavalla. Turun Joulutori on avoinna suuresta joulunavauksesta lähtien 25.11.–22.12. klo 11–19 (pe–la klo 11–20).

- turunjoulutori.com

KUVA: MAMA CREATIVE OY

Suuri joulunavauspäivä 25.11. alkaa Turun tuomiokirkon kuusijuhlalla klo 15.45. Kuusijuhlan jälkeen perinteinen jouluparaati tuo joulun tunnelman kaupunkiin.

Joulukaupungin valot syttyvät 25.11.

Turun joulunodotus käynnistyy näyttävästi suurella joulunavauksella lauantaina 25. marraskuuta, kun valtakunnan ykköskuusen valot sytytetään Tuomiokirkon kuusijuhlissa. Sen jälkeen perinteinen jouluparaati kulkee Joulupukin johdolla kävelykadun poikki Kauppatorille, jossa Lumikuningatar sytyttää keskustan jouluvalot. Kauppatorilla joulunavaus huipentuu koko perheelle suunnatun elämyksellisen ohjelman parissa.

Katso tarkemmat ohjelmatiedot:

- joulukaupunkiturku.fi

KUVA: JOONAS MÄKIVIRTA

La–su 25.–26.11. klo 10–16

Luostarinmäki

**Jouluvalmisteluja
Luostarinmäen kodeissa ja
verstaissa**

- turku.fi/luostarinmaki

**Ke 29.11. klo 18 pääkirjasto, Studio
Kirjailijavierana Maarit
Verronen**

- turku.fi/kirjasto

To 30.11. klo 10–12 Runosmäen kirjasto

Vertaisopastusta senioreille

Opastusta älypuhelimien, tabletin, kannettavan tietokoneen ja sähköisten palvelujen käyttöön.

Myös 14.12.

- turku.fi/kirjasto

To 30.11. klo 17 Varissuon kirjasto

**Monikielinen lukuhetki
lapsille**

- turku.fi/kirjasto

To 30.11. klo 18.45 Veritas Stadion
**Helmareiden Nations
League -ottelu**

Suomen naisten jalkapallomaajoukkue kohtaa Romanian.

- palloliitto.fi/maajoukkueet/helmarit

KUVA: JYRI SJULANDER / PALLOLIITTO

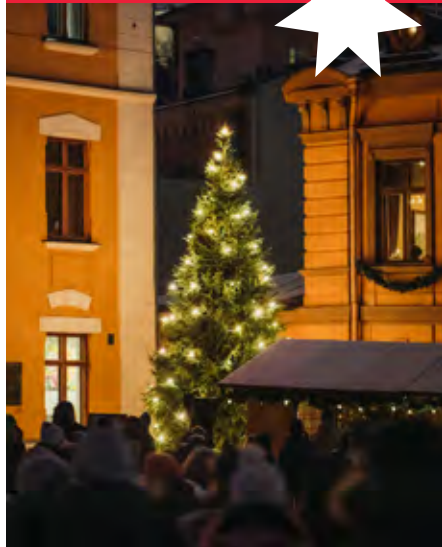
Joulu- tunnelmaa Vanhalla Suurtorilla

Perinteinen Vanhan Suurtorin joulu tarjoaa markkinahumua ja jouluisia ohjelmaa koko perheelle neljänä joulunalusviikonloppuna suuresta joulunavauksesta lauantaista 25.11. alkaen. Torin täyttävät käsityöläisten laadukkaat myyntituotteet, jouluiset herkut sekä monenlaiset musiikki-, teatteri- ja sirkusesitykset. Pukin pajalla voi tietysti tavata Joulupukin!

- vanhansuurtorinjoulu.fi

Katso muut joulumarkkinat ja -myyjäiset:

- kalenteri.turku.fi

KUVA: MAMA CREATIVE OY

To 30.11. klo 19 Manilla-teatteri Stayin' Alive

Collectif ËS ja Aurinkobaletti. Esityksiä 16.12. asti.

- aurinkobaletti.fi

KUVA: JUSSI VIRKKUMAA

Muutokset lehden tapahtumatietoihin ovat mahdollisia! Tarkista viimeisimmät tiedot verkosta tapahtumajärjestäjien sivuilta.

Joulukuu

Pe-su 1.-31.12. Luostarinmäki Luostarinmäen joulu

Lähde tutustumaan alueen asukkaiden tarinoihin ja nauttimaan Luostarinmäen ainutlaatuisesta joulutunnelmasta.

- turku.fi/luostarinmaki

KUVA: TMK

Muita jouluisia konsertteja:

- kalenteri.turku.fi

KUVA: JULIANA HARIKKI

Maria Ylipää ja Alexander Lycke.

Pe 1.12. Kaupunkitilat Tanssiva Joulukalenteri

Pääsymaksuttomat luukut tuovat tanssin riemua joulunodotukseen ympäri kaupunkia 1.-24.12.

- l-tanssi.fi

Pe 1.12. klo 18 Tehdas Teatteri Koira nimeltään Kissa ja Joulun ihme

Esityksiä 7.1. asti.

- tehdasteatteri.fi

Su 3.12. klo 19 Turun konserttitalo Joulukonsertti: Star of Wonder

Turun musiikkijuhlien taianomainen joulukonsertti, jota tähdittävät Maria Ylipää & Alexander Lycke.

- turunmusiikkijuhlat.fi

Ti 5.12. klo 18 pääkirjasto Vapaaehtoislukijat lasten Saagassa

- turku.fi/kirjasto

KUVA: ELINA WARSTA

Fr 1.12 kl. 18 Åbo Svenska Teater En Julsaga

- abosvenskateater.fi

La 2.12. klo 11-15 pääkirjasto Saagan joulu

Askartelua ja musiikkia.

- turku.fi/kirjasto

Ke-la 6.-9.12. Turun keskustan alueella Valon polku

15 inspiroivaa valoteosta sekä runsaasti oheisohjelmaa: sirkusta, tanssia ja tilitaidetta.

Lue lisää sivulta 19.

- turku.fi/valonpolku

Itsenäisyys- päivän juhla- konsertit

ke 6.12. klo 12 ja 15
Konserttitalossa

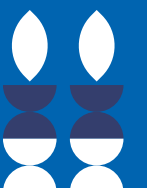
Juhlita itsenäisyyspäivää Turun filharmonisen orkesterin kanssa! Turun kaupungin itsenäisyyspäivän juhlakonsertin solistina on Turun sellokilpailun 2022 voittaja **Tatu Kauppinen** ja orkesteria johtaa **Jutta Seppinen**. Ohjelma koostuu kotimaisen musiikin parhaista paloista, ja konsertin huipentavat **Jean Sibeliuksen** Finlandia sekä **Fredrik Paciuksen** Maamme.

Vapaalippuja konsertteihin on jaossa lauantaina 25.11. klo 12 Turun konserttitalossa.

Maks. kaksi lippua per hakija.

Klo 12 konsertti myös suorana verkko-lähetystenä osoitteesta tfo.fi/live.

- tfo.fi

KUVA: ANNA-MARIA VIKSTEN

Tatu Kauppinen.

Aarne Pelkonen & TFO: Rakas joulu

to 7.12. klo 19 ja pe 8.12. klo 14 Konserttitalossa

Koskettavassa joulukonsertissa baritoni **Aarne Pelkonen** esittää rakastettuja joululauluja TFO:n kanssa. Pelkonen on 2013 Lappeenrannan laulukilpailun ja 2015 Sibelius-laulukilpailun voittaja. Konsertti on samalla Pelkonen ja TFO:n Rakas joulu -levyn julkaisukonsertti. **Jutta Seppinen** johtaa orkesteria.

• tfo.fi

Aarne Pelkonen.

KUVA: MIKKO MÄNTYNIEMI

Pe 8.12. klo 17–21 WAM
Valon polku -tapahtuma

Lux & Umbra -näyttely laajenee museorakennuksen ulkopuolelle Valon polun ajaksi 6.–9.12. Antti Kulmala toteuttaa museon ulkopuolelle näyttelyyn liittyvän valotaideteoksen osana Valon polkua.

• wam.fi

Pe–la 8.–9.12. VPK:n talo
Turku Wine & Jazz 2023

• turkuwinejazz.com

La 9.12. klo 9–17 Luostarinmäki
Museokaupan joulutapahtuma

Himmelitaitaja Riitta Koistisen kauniit olkkoristeet saapuvat museokauppaan. Esillä myös Joulukoristeiden nostalgiala -pienoisnäyttely.

• turku.fi/luostarinmaki

9.–17.12. ti–pe klo 9–14, la–su klo 11–17 Kuralan Kylämäki
Isoäidinaikainen joulu
Maalaiskylä valmistautuu joulunviettoon 1950-luvun opeilla. Iso-Kohmon tuvassa kutsuu tuoksujen kimara juhlatunnelmaan: erotatko toisistaan piparkakkumausteiden, lanttulaatikon ja lipeäkalan aromit?

• turku.fi/kuralankylamaki

Ti 12.12. kl. 18
Anmälingstiden till Arbis vårkurser börjar

• www.aboarbis.fi

Ke 13.12. klo 15.30–17.30
Apteekkimuseo ja Qwenselin talo
Lucian päivä

Glögitarjoilu Qwenselin talon vaunuvajassa. Ruotsinkielinen Jouluilta hämärtyy -opastus klo 16.30.

• turku.fi/apteekkimuseo

KUVA: KARI VAINIO

Lucia tuo valon

Nauti Lucia-hartaudesta Turun tuomiokirkossa ke 13.12. klo 17.30. Lucia-neito kulkueineen sekä lapsikuoro laulavat. Lucia-kulkue ilahduttaa samana päivänä myös Hansatorilla klo 19.

Lucia kommer med ljus
Lucia-andakt firas i Åbo domkyrka on 13.12. kl. 17.30. Lucia med följe och församlingens barnkör sjunger. Lucia-följet sprider ljus samma kväll också på Hansatorget kl. 19.

Muut esiintymiset | Övriga framträdanden:

• abolucia.fi

Pe 15.12. klo 19 Bar Ö
Miksu, Mikko & Severi Trio

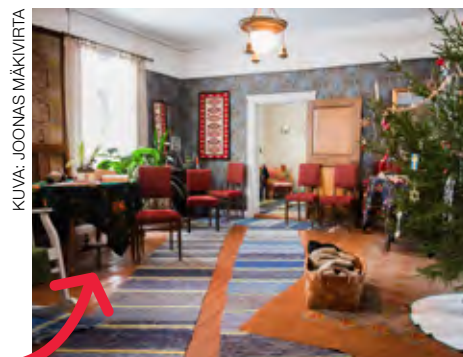
• flamejazz.fi

Su 17.12. klo 18 Martinkirkko
Avain jouluun -konsertti

• keyensemble.fi

Su 24.12. klo 11–17 pääkirjasto
Jouluatto kirjastossa

• turku.fi/kirjasto

KUVA: JOONAS MÄKIVIRTA

Maria Immonen tuo humanitaarisen viestin tänä vuonna.

Ekumeeninen joulu jo 30. kerran

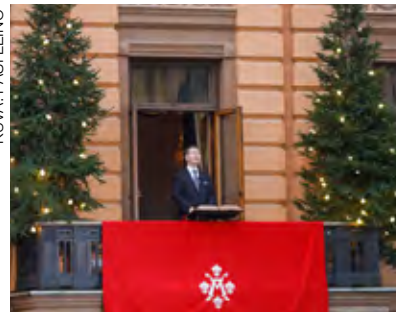
Ekumeeninen rauhanviesti julistetaan maailmalle Turusta torstaina 14. joulukuuta, kun eri kirkkokuntien johtajat esittävät yhteisen vetoituksen rauhan puolesta. Teemana on yhteinen maailma, yhteinen tulevaisuus. Humanitaarisen viestin tuojana on Luterilaisen maailmanliiton maailmanpalveluosaston johtaja **Maria Immonen**. Tapahtuma järjestetään tänä vuonna 30. kerran.

Ekumeeninen joulu -tilaisuus on Turun tuomiokirkossa 14.12. kello 18. Turun filharmonista orkesteria johtaa **Olli Mustonen**. Solistina on tenori **Tuomas Katajala** ja kuorona Puolalan musiikkiluokkien 5–6 lk. kuoro. Yhteislaulujen aikana kerättävä kolehti ohjataan Suomen Lähetysseuran Lasten Pankille. Tilaisuuteen on vapaa pääsy.

Tallenne on nähtävissä Yle TV1 -kanavalla 24.12. ennen joulurauhan julistusta ja myöhemmin Yle Areenasta.

• joulukaupunkiturku.fi

KUVA: PASI LEINO

Su 24.12. klo 12 Vanha Suurtori
Joulurauhan julistus

• joulukaupunkiturku.fi/joulurauha

Ti 26.12. klo 15 Luostarinmäki
Tapaninlaulajaiset

Tapaninpäivänä on perinteisesti aloitettu joulun ilonpito, ja sen kunniaksi tänäkin vuonna vanhat tapaninveisut kajahtavat Luostarinmäen kujilla.

• turku.fi/luostarinmaki

KUVA: TMK

Lasten uusivuosi Kupittaalla

Perinteinen Lasten uudenvuoden tapahtuma kutsuu lapsiperheitä Kupittaalle sunnuntaina 31.12. Maksuttomassa tapahtumassa juhlistetaan yhdessä vuoden vaihtumista. Lasten liikunnan ihmemaä leikittää ja liikuttaa koko perhettä. Tapahtuma alkaa klo 15 ja huipentuu Kupittaan maa-uimalasta ammuttavaan ilotulitukseen klo 18.

• turku.fi/seikkailupuisto

Su 31.12. klo 12–15 Apteekkimuseo ja Qwenselin talo
Ennustuksia uudelle vuodelle

Mehiläisvahavaloksien tekoa ja kuppiennustusta Qwenselin vaunuvajassa.

• turku.fi/apteekkimuseo

Tammikuu

La 6.1. Parkin kenttä Loppiaisluistelut lapsiperheille

Vapaa pääsy.

• kalenteri.turku.fi

KUVA: KARI LAAKSONEN

La 6.1. klo 19 Turun tuomiokirkko Suuri messu

Kuninkaantien muusikot esittää Alessandro Striglion jättimäisen motetin ja messun loppiaisconsertissa.

• kuninkaantienmuusikot.fi

To 11.1. klo 19 & pe 12.1. klo 18 Konserttitalo

Avajaiskonsertti

Christian Kluxen, kapellimestari, Christina Nilsson, sopraano, Turun filharmoninen orkesteri. Richard Strauss: Vier letzte Lieder, Rued Langgaard: Sinfonia nro 1. TFO:n kevätkausi alkaa! Tutustu kauden koko ohjelmistoon:

• tfo.fi

Pe 12.1. klo 19 Logomo Seppo Kantonen Trio

• flamejazz.fi

La 13.1. klo 10–16 Luostarinmaki Koko perheen Nuutinpäivä

Joulunajan päättäjaisissä Luostarinmäellä matkataan juhlasta arkeen sekä tavataan ihka oikea nuuttipukki ja hyvästellään joulu.

• turku.fi/luostarinmaki

KUVA: TMK

Pe 19.1. klo 19 Hotel Kakola VoxFemina / Feral Polyphony

Maria Nurmela ja työryhmä. Esitykset myös 20.1. klo 15 ja klo 19.

• l-tanssi.fi

KUVA: VESA LOIKAS

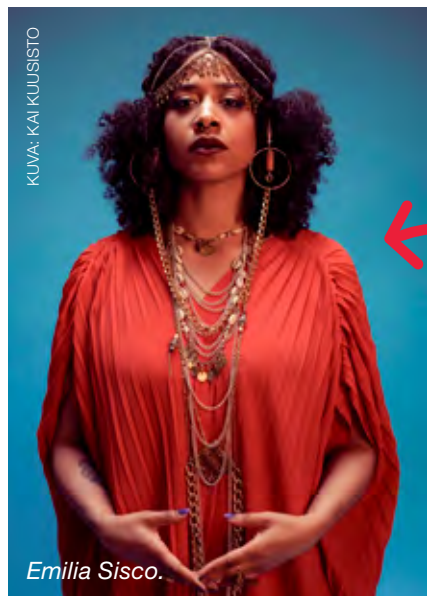

Helmi

Pe–su 2.–4.2. Kupittaaan palloiluhalli Lentopallon Suomen Cup

Suomen Cup huipentuu finaaliin.

• lentopallo.fi/suomen-cup

KUVA: KAI KUUSISTO

Emilia Sisco.

KUVA: ANTTI SAARIMAA

La–su 3.–4.2. Viking Grace Flame Jazz Cruise XXIII

• flamejazz.fi

Pe 9.2. Ympäri kaupunkia Penkkariajot

Pe 9.2. klo 19 Turun tuomiokirkko J. S. Bach: H-mollimessu

• keyensemble.fi

La 10.2. klo 19 Logomo TJO-konsertti

Turku Jazz Orchestra, Bianca Rantala, Valter Soosalu.

• tjo.fi

KUVA: TUOMAS KOURULA

WAMin tiistai- konsertit

Wäinö Aaltosen museossa
tiistaisin klo 19

- 28.11. Turusen pyssystä – parasta musiikkia pianolle ja puhaltimille
- 5.12. Sirja Nironen ja Mackenzie Melemed
- 12.12. WAMin joulu: Annukka Kuivisto ja Maria Männikkö

• wam.fi

Musiikkia ja runoa Turun linnassa

Sunnuntaisin klo 15

- 26.11. Förflikat
- 10.12. Naiskuoro Resonus
- 17.12. Kamarikuoro Melos

• turku.fi/turunlinna

Vapaa pääsy

Muutokset lehden tapahtumatietoihin ovat mahdollisia! Tarkista viimeisimmät tiedot verkosta tapahtumajärjestäjien sivuilta.

Harrasta maksutta koulupäivien yhteydessä! Katso Turun koulukohtaiset harrastelukkarit

• turku.fi/harrastelukkarit

Näyttelyitä

Apteekkimuseo ja Qwenselin talo

1.12.–7.1. **Katetut joulupöydät**
Näyttelyopastukset 3.12., 10.12., 17.12.,
26.12. ja 6.1. klo 14. Guidning på
svenska 16.12 kl. 14.

KUVA: TMK

Elämän ja kuoleman elohopea
• turku.fi/apteekkimuseo

Biologinen museo

31.12. asti **Kokoelmia kotoa ja kaukomailta**
• turku.fi/biologinenmuseo

Turun linna

Prinsessan matka
• turku.fi/turunlinna

WAM

14.1. asti **Lux et Umbra**
Näyttelyopastukset sunnuntaisin klo 14,
guidningar på svenska 26.11 och 14.1
kl. 15.

2.2. alkaen **Iiu Susiraja**

WAMx:

3.12. asti **Home alone collective**
15.12. alkaen **Afra Eisma**
• wam.fi

Aboa Vetus Ars Nova

Aboa Vetus vanha Turku
Luutarha

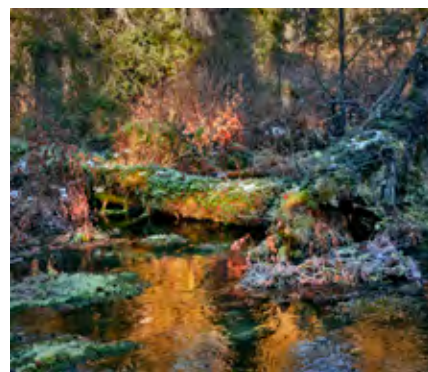
8.12.–14.1. **Galleria Into: Viljo Pertola**
8.12. alkaen **Alvar Gullichsen: Kosmos**
19.5. asti **Ravattulan Ristimäki**
• avan.fi

Galleria Joella

10.12. asti **Paula Suominen**
13.12.–14.1. **Laura Pietiläinen**
17.1.–11.2. **Maria Kaisto**
• turun-taidegraafikot.fi

Turun taidemuseo

7.1. asti **Onnekkaita sattumia**
26.1.–19.5. **Ritva Kovalainen ja Sanni Seppo: Pohjoistuulen metsä**

Ritva Kovalainen, *Elävä joki*, 2018.

Studio:

7.1. asti **Love Lundell: On Demon Wings**

Pimiö:

7.1. asti **Adel Abidin: Musical Manifest**
• turun-taidemuseo.fi

Valokuvakeskus Peri / Turun Taidehalli

17.12. asti **Saana Wang**
12.1.–11.2. **Pauliina Heinänen**
• valokuvakeskusperi.fi

Alvar Gullichsen,
Maailmankaikkeuden laulu, 2011,
akryyli kankaalle.

Forum Marinum

7.1. asti **Titanicin suomalaiset**
• forum-marinum.fi

Turun pääkirjasto

30.11. asti
Mauno Koivisto 100 vuotta
Between Cultures
50 vuotta chileläisiä Suomessa
1.–31.12.

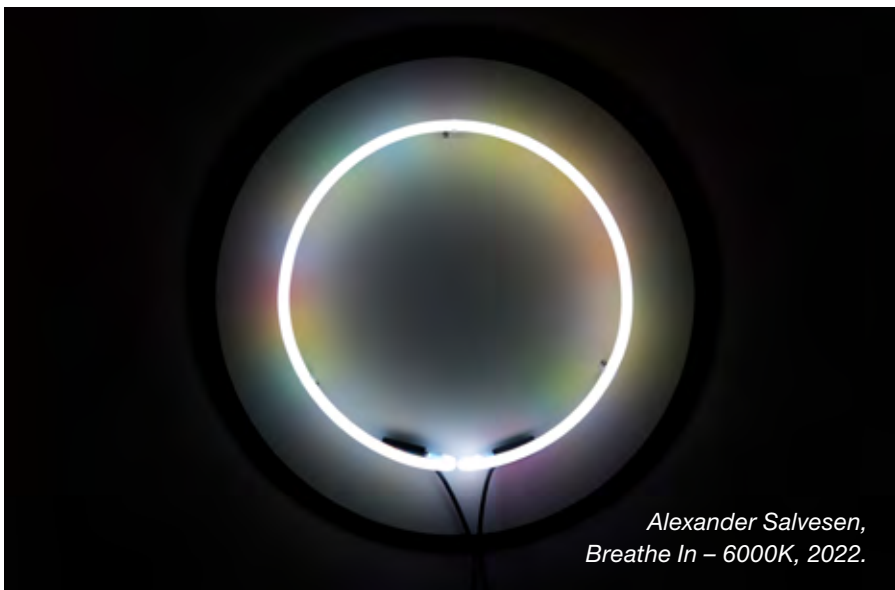
Vanhoille ja rakkaille esineille uusi elämä ja käyttötarkoitus
Raunistulan hiirten joulu
2.–31.12.

Turun kielimaisemat
• turku.fi/kirjasto

Anna Hämäläinen matkusti Viljo-poikansa kanssa Titanicin toisessa luokassa.

KUVA: ALEXANDER SALVENSEN

Alexander Salvensen,
Breathe In – 6000K, 2022.

Muutokset lehden tapahtumatietoihin ovat mahdollisia! Tarkista viimeisimmät tiedot verkosta tapahtumajärjestäjien sivuilta.

Opastuksia museoissa

Apteekkimuseo ja Qwenselin talo

- Katetut joulupöydät 3.12., 10.12., 17.12., 26.12. ja 6.1. klo 14. Guidning på svenska 16.12 kl. 14.
- Jouluilta hämärtyy 3.12., 10.12., 17.12., 26.12 ja 6.1. klo 16.30. Guidningar på svenska 13.12 och 16.1 kl. 16.30.
- turku.fi/apteekkimuseo

Luostarinmäki

- Luostarinmäki lyhtyjen valossa 25.11., 1.12., 2.12., 7.12., 9.12., 14.12., 16.12., 17.12. ja 30.12. klo 16.
- Ilmoittautumiset • turku.fi/luostarinmaki

Turun linna

- Tonttu-ukon kierrokset 2.–17.12. lauantaisin ja sunnuntaisin klo 11 ja 13.
- Joulunviettoa hovissa ja säätyläiskodeissa 2.–17.12. lauantaisin ja sunnuntaisin klo 11 ja 13.
- Ilmoittautumiset em. kierroksille • turku.fi/turunlinna

Forum Marinum

- Itsenäisyyspäivän yleisöopastukset sotavuosien sankareista suomalaisilla meririntamalla 6.12. klo 12 ja 16.
- forum-marinum.fi

Työpajoja ja kursseja

WAM

Avoimet taidetyöpajat la–su 25.–26.11. ja 2.–3.12. klo 13–16. Taiteillaan vaihtuvin tekniikoin ammentaen inspiraatiota Lux & Umbra -näyttelystä.

- wam.fi

Pääkirjasto

Hyvän mielen sarjapaja nuorten Stoorissa to 23.11. klo 17.

- turku.fi/kirjasto

Nuorten taide- ja toimintatalo Vimma

Vimman kevätkausi tarjoilee kädentaitopajoja vaihtuvilla teemoilla, suosittuja savipajoja sekä asiakkaiden äänestämää kädentaitojen toivekursseja. Pajat ja kurssit on suunnattu 13–28-vuotiaille ja kädentaitopaja Präkäämö 10–18-vuotiaille.

Lue lisää ja katso tarkemmat aikataulut: • turku.fi/vimma

KONSTa Turun Seudun Kuvataidekoulu

Kevätlukukausi alkaa ti 9.1. Taiteen perusopetusta lapsille, nuorille ja aikuisille.

Kevään lyhytkurssit:

- Lapsi ja aikuinen yhdessä torstaisin 18.1. alkaen
- Akvarellimaalaus perjantaisin 19.1. alkaen
- Hulluna kasveihin maanantaisin 29.1. alkaen
- konstakuvataidekoulu.fi

Taiteen talo

Turun taidegraafikoiden kurssit la–su

- 2.–3.12. Perhostyöpaja
- 27.–28.1. Kipsivedos - kolmiulotteista grafiikkaa
- 9.–11.2. Collagrafia
- turun-taidegraafikot.fi

Vimman savipajoissa saa oppia monenlaisista tekniikoista.

KUVA: ALEKSANDRA KETONEN

Lastenkulttuurikeskus Seikkailupuisto

Taidepajat

Lapsille ja perheille suunnatut pajat jatkuvat joulutauon jälkeen sunnuntaisin 21.1. alkaen. Lähde kokeilemaan erilaisia menetelmiä ja materiaaleja sekä kehittämään kädentaitoja vaihtuvin teemoin. Työpajamaksu 3 € / osallistuja.

Lue lisää ja ilmoittaudu:

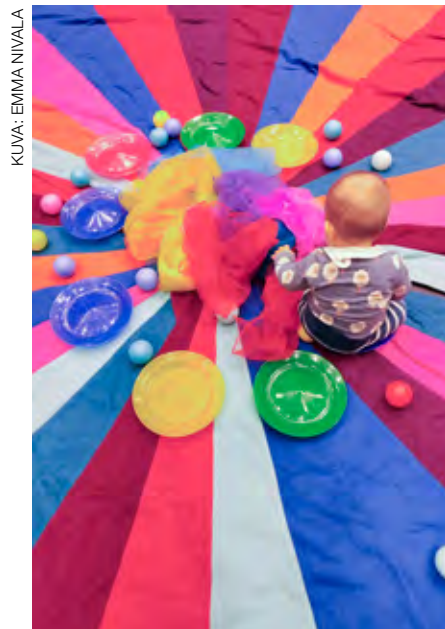
- turku.fi/seikkailupuisto

Harrastusryhmät

Seikkiksen tarjonnassa on eri-ikäisille lapsille sopivia harrastusryhmiä: värikylyä, vauvasirkusta, tarinamuskaria, sirkusta ja tanssisirkusta, teatteria ja luovia käsiä. Harrastusryhmiin ilmoittautuminen alkaa ti 2.1. ja toiminta käynnistyy viikolla 4.

Lue lisää ja ilmoittaudu:

- turku.fi/seikkailupuisto

KUVA: EMMA NIVALA

Vauvasirkusta voi harrastaa Seikkiksessä.

Taiteile itse jouluiset koristeet ja lahjat

Nuorten taide- ja toimintatalo Vimma

Joulupajat 13–28-vuotiaille. Sunnuntai Vimman pajoihin myös muun ikäiset tervetulleita nuoren seurassa.

- **su–to 3.–14.12. Kynttilöiden värjäyspajat.** Ota mukaan omat kynttilät pintavärittäväksi. Eniten värimahdollisuuksia on pitkille kruunukynttilöille ja pienikokoisille pöytäkynttilöille.
- **su–to 3.–7.12. Pieniä lahjoja pukinkonttiin – saippuat ja korut.** Tee saippuaita valmiista massasta sekä koruja ja avaimenperiä mm. helmistä ja kutistemuovista.
- **ma–pe 11.–15.12. Paperinen joulu.** Taiteile grafiikan menetelmillä joulu- ja pakettikortit, uniikit käsinpainetut käärepaperit, paperitähdet ja koristeet.

Katso tarkemmat ajat:

- turku.fi/vimma

KUVA: HANNA JÄRVENPÄÄ

Joulukortit ja käärepaperit voi itse taiteilla eri tekniikoilla Vimman pajoissa.

Lastenkulttuurikeskus Seikkailupuisto

Joulutaidepajat sunnuntaisin 17.12. asti klo 10.30–16.15. Koko perheelle kädentaitoja vaihtuvin teemoin saven, keppiporojen, neulahuovutuksen, koristeiden ja kankaanpainon parissa. Hinta: alkaen 3 €/hlö.

Lue lisää ja ilmoittaudu:

- turku.fi/seikkailupuisto

KUVA: DENISSE ISLAS

Ilmoittaudu joulutaidepajoihin tekemään keppariporoja.

Kuralan Kylämäki

Taitotiistait 5.12. Sytykeruusut ja -päreet | 12.12. Perinteiset olkikoristeet.

Kynttiläpajat la–su 2.–3.12. klo 13–17 Kylämäen Verstaalla. Tee joko pitkiä kasto- tai valukynttilöitä. Verstaalle voi tulla pajan aukioloaikana milloin vain, mutta kastokynttilöiden tekemiseen osallistujamäärä on rajattu. **Varaa paikkasi etukäteen:**

- turku.fi/kuralankylamaki

Jouluiset työpajat la–su 9.–10.12. ja 16.–17.12. klo 12–16. Valmista perinteisiä olkikoristeita ja joulukranssi.

Joululahjavalvojisissa ti 12.12. klo 16–21 voit tehdä lahjoja omista ideoista.

- turku.fi/kuralankylamaki

Turun linna

Piparkakkukurssit la 2.12. ja su 3.12. klo 12–15.30. Leivo maistuvia, puumuotilla kuvioituja piparkakkuja. Hinta 30 €.

Ilmoittaudu: • turku.fi/turunlinna

WAM

Aamukaffet WAMissa ja rentoa taiteilua la–su 16.–17.12. klo 11–13. Valmista paperinen lyhty inspiroituen Lux & Umbra -näyttelystä.

After work -taidepajat ti–to 19.–21.12. klo 16–17.30.

Marmoroi kynttilöitä ja lähesty värejä symboliikan ja tunteiden näkökulmasta.

Lue lisää ja ilmoittaudu aamukaffeille ja pajoihin:

- wam.fi

KUVA: TMK

WAMin pajassa marmoroidaan kynttilöitä.

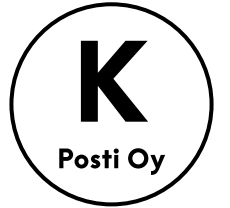

Kaupungin vapaa-ajan palvelut tarjoavat pukinkonttiin monenlaisia ideoita – lahjoja, joista saa hyvän mielen ja virkistystä vapaa-aikaan.

- *Lue lisää: joulukaupunkiturku.fi*

Mitä yhteistä on Lola-liito-oravalla ja kestäväällä kehityksellä?

Julkinen tiedote

Posti Green

Borelle sijoittuvan Tulevaisuuden Turku -pelin aiheena on kestävä kehitys ja pelin etenemistä ohjaa lisätyn todellisuuden Lola-liito-orava.

Tulevaisuuden Turku löytyy äppi-sovelluksesta. Lisätyn todellisuuden oppimissovellus äppi liikuttaa kaupunkilaisia Aurajokirannassa ja esittelee tuntemattomia tarinoita Turusta. Kohteita löytyy jokirannan lisäksi Ruissalosta ja Liedon Vanhalinnalta.

- turku.fi/steam-turku/appi

KUVA: MIKA OKKO

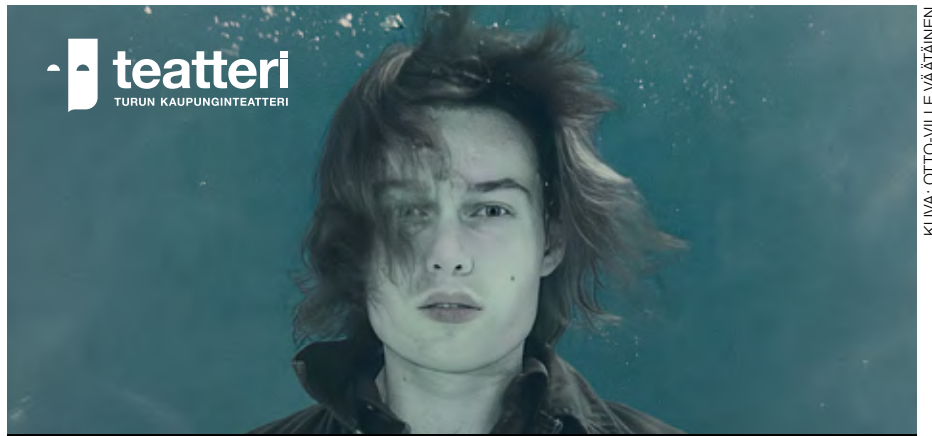

Lasten liikunnan ihmemaa

Maksuton Lasten liikunnan ihmemaa kutsuu sunnuntaisin 26.11.–10.12. ja joulutauon jälkeen 14.1. alkaen klo 17–19 (Kupittaalla 19.30 asti). Toimintaa on tarjolla 1–12-vuotiaille yhdessä aikuisen kanssa seitsemässä toimipaikassa.

- turku.fi/ihmemaa

teatteri
TURUN KAUPUNGINTEATTERI

Veden varaan

Nokia-näytelmän tekijöiden uusi hyytävä turkulaisdekkari yhdistää urbaanilegendan, alitajunnasta nousevat uhat ja kadonneiden mystiset kohtalot.

- tkteatteri.fi

KUVA: OTTO-VILLE VÄÄTÄINEN

ABBA: Gimme! Gimme! Gimme!

To 29.2. klo 19 | Pe 1.3. klo 18 | La 2.3. klo 15 | Konserttitalo
Lauluyhtye Rajaton, Turun filharmoninen orkesteri

Kaikkien aikojen pop-yhtye ABBA:n suurimmat hitit
sinfoniaorkesterisovituksina!

- tfo.fi

Turku tarjoaa elämyksiä ympäri vuoden!

Tapahtumakalenteri verkossa kokoaa tapahtumat yhteen paikkaan. Tutustu tapahtumiin ja lisää omasi mukaan.

- kalenteri.turku.fi

KUVA: RAMI SAARIKORPI